

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

VINTERSTÄMNING

UR INNEHÅLLET:

HEMMETS DRÖM
OCH VERKLIGHET

~

ETT LILJEPRYTT
PENNSKAFT
Av Annie Åkerhielm.

~

VÅRT DAGLIGA BRÖD
PÅ TÅGET.

~

Fö. bidrag av
Oswald Kuylenstierna,
Rikard Lindström, Vera
v. Kræmer m.fl.

~

G. HEURLIN
FOTO.

BEYRON CARLSSON

BEYRON CARLSSON HÖRDE till den skara av unga tidningsmän, som på 1890-talet röjde väg för modern journalistik här i landet.

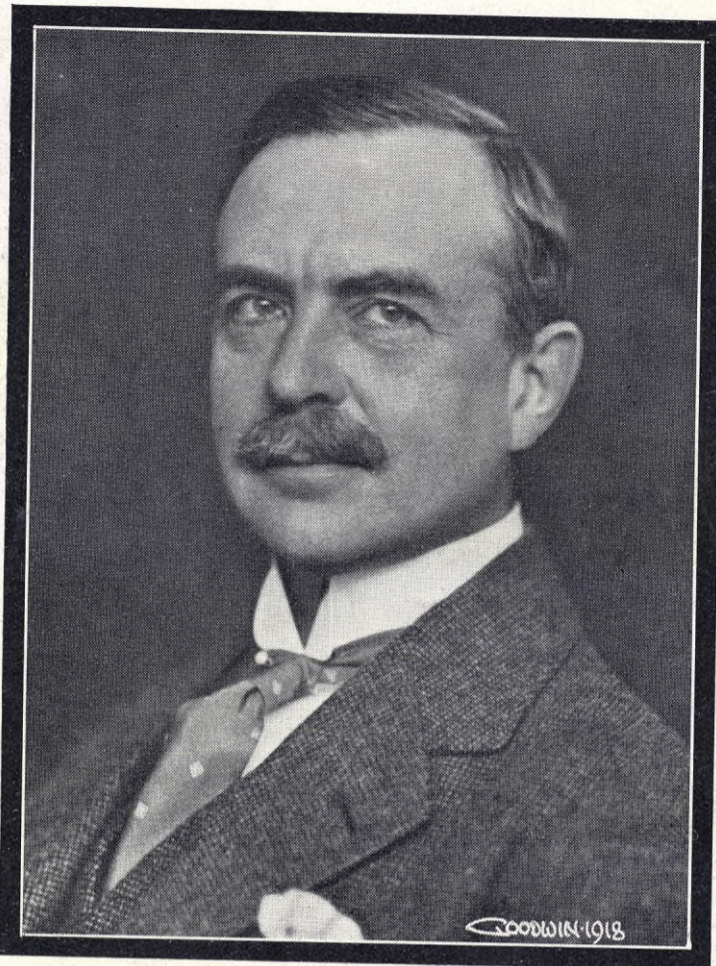
Intet förklenande ord om de gamla. Den, som själv var med i leken, hyser en djup respekt för dem, som gingo före. De hade en annan uppfattning än vi. Journalistik var för dem något annat än för oss. Det var välskrivna artiklar i ämnen för dagen, det var utredningar, det var långa och sköna referat, det var byråarbete, men tiden var utpräglat byråkratisk och ämbetsmän och ämbetsmannaanda voro tongivande. Nyheter och notiser — ja, naturligtvis, det måste ju så vara, men om de kommo i dag eller i morgon togs icke så noga. Det var kunnigt och intelligent folk. Det var älskvärda och vänliga herrar och goda kamrater. Det sociala anseendet var icke stort, den ekonomiska ställningen icke bättre. Hela yrket verkade en smula luggslitet, men man höll ihop och kände inga led-samheter. Pengar voro chimärer och rangskalan existerade icke. Var man själv "murvel", så voro de andra "brackor".

Det var den andan som bröt samman under 1890-talet och Beyron Carlsson gick genast och med full fart in på nya vägar.

Första gången, vi sammanträffade var på Aftonbladet. Det var 1891. Bägge voro vi unga — han var tju-guett år och mycket "grön". Det var Otto von Zweigbergk och jag, som närmast togo hand om vår yngre kamrat. Bägge sågo vi, att här var något att göra. Det märktes snart, att han var född till journalist, men av en typ, som just arbetade sig fram. En dag överraskade han med ett uppslag. Han ville kläda ut sig som "buse" och som sådan göra en undersökning av förhållandena på våra natthärbärgen. Det var en idé, något alldeles nytt och resultatet blev ett behövt bad efter nattens vedermö-dor och en uppseendeväckande artikel för tidningen.

Det uppfattades på den tiden som en journalistisk bragd och det var Beyrons första insats som journalist.

Under de åtta år han arbetade i Aftonbladet och som redaktionssekreterare i den av Aftonbladet utgivna morgontidningen Dagen, skulle det bli många. Han väckte uppmärksamhet genom sin påhittighet. Hans huvud var alltid fullt av uppslag. Utförde han dem icke alltid själv, så gav han andra i uppdrag att göra det. Han hade den journalistiska blick, som — där den finns — är medfödd. Då han 1898 gick över till Dagens Nyheter, där han stannade i tolv år, var hans journalistiska anseende stadgat. Signaturerna "Celestin" och "Floridor" voro kända och uppskattade. Hans hjärna var ständigt på jakt efter allt nytt och pikant, som gjorde sig i spalterna. Efter de tolv brännande åren i Dagens Nyheter, till vars mest förtjänta medarbetare han räknades, följde en ny period i Aftonbladet och Dagen. Det var alltjämt samma spe-

Det är i sorg som Idun denna gång kommer till sin läsekrets. Tidningens huvudredaktör Beyron Carlsson avled den 5 januari efter ett lidande, som för många månader bundit honom vid sjukbädden, men som han bar med stilla tålmod.

Döden kom som en befrielse för den sjuke, men för dem, som stodo Beyron Carlsson nära i arbetet på Idun, är det ofattbart att hans stol nu står tom. Ty så fylld av livslust och arbetsentusiasm var han att sjukdom och död tycktes mera fjärran från honom än någon annan. Fem av sin mannaålders är fick han ägna Idun, vars öden han stört med brinnande hängivenhet för uppgiften och i vars historia han skrivit ett vackert blad, som tyvärr endast blev för kort. Beyron Carlssons livliga journalistiska ingenium har präglat tidningen och genomsyrat arbetet, hans initiativ ha lyst både i Iduns spalter och aktiva insatser och hans vakna blick har glimmat i veckans krönikor, där hans lekande penna fördelat ros och ris. Ingen möda, ingen möjlighet och knappast heller någon omöjlighet har Beyron Carlsson lämnat ospard i sin strävan att ge Iduns läsekrets en kvinnans och hemmets tidning, väckande till tanke, eftertanke och intresse, beredande god förströelse och angenäm sysselsättning, allt med fortsättande och tidsenlig utveckling av Iduns förnäma och förpliktande traditioner. Detta var hans motto och arbetsmål, och med varje dag växte han fastare samman med denna uppgift. Därför gör Idun med hans bortgång en stor förlust och tidningens varma tack till honom för god tjänst paras med djup saknad.

Tung kännes också sorgen efter kamraten, chefen och vännen i gemensamma arbetsdagar. Ett föredöme i arbete och plikt-uppfyllelse har han även givit oss minnet av en fin och god personlighet. Skämtets udd och lättare löje på Celestins och Floridors läppar hade väl dämpats de sista åren, djupare och allvarligare uppgifter hade lockat Beyron Carlsson och krävde hans tankar. Och i finare bemärkelse kanske än tidigare visade Beyron Carlsson under sina Idunår vad han nått av human livssyn och äkta känsla. Personligen mötte Iduns medarbetare och läsekrets i honom en försynt och älskvärd man och för sina kamrater i dagsverket var han en god och lojal vän, en mångkunnig, stimulerande, outtröttligt intresserad och anspråkslös arbetskamrat, en människa man aktade och höll av för hans duglighet och fridsamma, glada väsen. Med vemod och i djup saknad böjas kamraternas huvud vid hans bår — med uppriktigt tacksamhet skall hans ljusa minne leva i deras krets.

lande intresse, samma rastlöshet, samma goda humör. Han hade även tid att under flera år vara redaktör för den av Publicistklubben utgivna "Julkvällen". Beyron var outtröttlig.

Det var ändå icke tillräckligt. Han företog strövtåg in på litteraturens område. De skisser och skämtbitar som bära signaturen "Celestin", visa arten av hans begåvning. Det existerar icke på svenskt språk en mera dräplig travestering av stundom de olyckliga översättningarna från de skandinaviska språken än hans historia om "Den skinnsjuka greven".

Med 1914 lämnade Beyron Carlsson dagspressen. Han hade fått ny verksamhet hos Ählén & Åkerlund, han var firmans förlagschef, han var redaktör för Vecko-Journalen, redaktör för Kasper. Det var samma fart, samma förmåga att se journalistiskt. Han förde den andan med sig, då han 1923 blev huvudredaktör för Idun, som han omskapat till en modern veckotidning. Han var och förblev sig själv: journalist ut i fingerspetsarna.

Han var det också i de kåserier och krönikor, som han alltjämt älskade att strö omkring sig i den dagliga pressen. En artikel signerad Celestin, lästes alltid med nöje.

Söker man det centrala hos Beyron Carlsson, så finner man snart den röda tråden i hans verksamhet. Han hade en stor kärlek. Det var Stockholm. Huvudstaden har icke haft många så hängivna dyrkare som han. Att vara stockholmare kallades förr "ränstensunge", till skillnad från de fem sjättedelar av huvudstadens befolkning, som äro utsocknes. Beyron Carlsson var äkta "ränstensunge". Hans förnämsta verk vid sidan av journalistiken var stiftandet av Stockholms-Gillet, vartill han tog initiativet. Det var Richard Gustafsson som älderman och det var Carl Rosenblad, Stockholms sent förgättna siste kommandant, men Beyron Carlsson var den ständige vice äldermannen. Vi, hans kamrater i Gillets Råd, känna kanske bättre än andra hur högt han älskade sin stad. Det var energi även här, samma uppslagsrikedom, samma förmåga av personliga insatser.

Som gammal stockholmare även jag skymmer det för ögat, då jag tänker på mitt sista besök vid hans sjukbädd. Han var mycket svag och kunde knappast tala, men han fick en idé och hans blick glänste till. Han ville ha ett sammanträde med Stockholms-Gillets Råd i sitt sjukrum! Den blicken och en fast handtryckning äro mitt sista minne av Beyron Carlsson.

Det är många, som ha vackra minnen av honom. Av hans verksamma anda, hans viljekraft, som icke kände några svårigheter, hans oförskräckta optimism, hans lekande lynne och glada skratt. Han var en arbetare som få, ett rörligt intellekt och en god kamrat. Vårt land har förlorat en utmärkt journalist och Stockholm en god son.

THORE BLANCHE.

KUNGASTATY SKAPAD AV EN KVINNA

ETT UPPMÄRKSAMMAT KONSTVERK I KÖPENHAMN

PÅ CHRISTIANSBORGS slottsplats, flankerad av ridbannorna och med den väldiga slottsbyggnaden som bakgrund rider nu »gamle kungen» — Christian IX — i sin gyllene bronskrud. Monumentet är gigantiskt, när man kommer det helt nära, men i förhållande till den stora »Pladsen» bli dess dimensioner ingalunda överdrivna. Avståndet mellan marken och kungens fjäderbuske är över 9 meter. Den anspråklöse monarken hade väl knappast drömt om att få ett så imponerande minnesmärke.

Det är en kvinna, som skapat denna jättestaty och vid ett besök hos konstnärinnan fru Anne Marie Carl-Nielsen får man en inblick i vilka otroliga vanskligheter som föregått statyns avtäckning. Fru Carl-Nielsen och hennes make, den ryktbare komponisten, bor i en mycket vacker våning i den gamla s. k. »Materialgården» som fordom användes till upplagring av lantmanprodukter för slottets behov. Huset är över 200 år gammalt. Här har en av Nordens största skulptörer, den olycklige Wiedevelt som dog i fattigdom och för egen hand, bott, liksom senare gamle Bissen. Hans Fredrik VII staty är bliven till i samma atelier där nu fru Carl-Nielsen i en följd av år har arbetat på monumentet över Christian IX. Från konstnärsparets fönster ser man på andra sidan kanalen utsprånget på den gamla byggnad varifrån Fredrik III och hans drottning åskådade den holländska flottans ankomst. Då det nya rådhuset blev byggt, deltog fru Carl-Nielsen i en tävlan om utsmyckning av dess portal och fick andra pris för sitt förslag — ett utkast till kung Fredrik III och hans gemål till häst på vällen, men då rådhuset är ett »Borgarnas hus» kunde inte en konungs bild anbringas på dess port, menade man.

— Ja, jag har tävlat mycket i mina dagar, säger fru Carl-Nielsen. Två år efter Christian IX:s död, alltså år 1908, utlystes en tävlan. Bland fyra tävlande var jag den enda kvinnan. Förut hade jag tagit första pris i en annan monumenttävlan och det fastän en av de tre övriga tävlande kollegerna hade yttrat att man inte kunde överlåta utförandet av en staty till en kvinna! Mitt utkast till Christian IX blev enhälligt antaget av kommittén. Så tog jag itu med arbetet. Men det gick 4 1/2 år innan mitt kontrakt var i ordning!

Det har blivit sagt om monumentet, att endast en dansk konstnär kunnat göra den hästen. Jag reste ned till Hannover och valde bland 600 hingstar en av samma ras som kungens ridhäst. Den blev satt på extra kost innan jag modellerade den. Både häst och ryttare äro i något över dubbel storlek, änskönt jag icke var förpliktad till att göra monumentet högre

Christian IX:s staty på Christiansborgsplatsen.

Stockholm har fått sin första staty gjord av en kvinnlig skulptör och nu följer Köpenhamn exemplet. Nyligen avtäcktes på Christiansborgs slottsplats en ryttarstaty av Christian IX, prinsessan Ingeborgs farfar, och dess skaparinna är skulptrisen fru Anne Marie Carl-Nielsen, som i en intervju berättar för vår korrespondent ett och annat om statyns tillblivelse — att denna haft sina svårigheter är knappast överraskande då man känner till litet av det trassel som uppstår kring varje statyfråga.

än 4 meter. Men efter provuppställningen var jag på det klara med att den stora öppna platsen krävde större dimensioner.

— Och ryttaren! Var har ni sett gamle kungen?

— Från min atelier vid Langelinie, när han gick på spatserturer med sina tre döttrar. Åh vad jag fäste mig vid kungens allvarliga nobla uttryck! Det har jag för-

Skulptrisen Anne Marie Carl-Nielsen.

sökt att återge. Jag satte på honom Dybbölkappan...

— Väntar ni mycken ond kritik?

— Jag är allaredan starkt kritiserad och jag har vant mig att vara skottavla. Saken är den att inte pengarna räckte till, därför drog det så långt ut på tiden med min staty. Idén med min ursprungliga skiss var ju att kungen skulle ha en relief, en rad berömda danska män av hans samtid skulle fylka sig omkring och framför honom: Vilh. Thomsen, Tietgen, Dalgas, Fjord, Carl Jacobsen, inalles 27 stycken. Allt detta måste uppgivas...

— Vad kostar monumentet?

— Omkring 300,000 kronor, varav 180,000 hopbraktes genom offentlig insamling. Carlbergsfonden gav 12,000. Och resten

— ja, det är underligt, men det har jag måst klara upp.

— Ni??

— Ja, min andel är 40 %. Det var fruktansvärt dyra tider, då monumentet blev till. Jag betalade in hela mitt honorar, men måste också lägga till av min privata förmögenhet. Lyckligtvis hade jag ett litet arv. Jag gjorde ju på det viset mitt arbete gratis, men jag ville inte vara av med det. Ända från min ungdom hade det nämligen varit min dröm att en gång skapa en ryttarstaty.

Äntligen — 1923 — skulle så min gipsmodell gutas. Den förste gjutaren som jag vände mig till förstörde hela arbetet så att jag måste börja om från början! Jag förhörde mig för i utlandet, men så stannade jag vid en dansk gjutare och även om det blev lite dyrt är jag glad över det goda arbetet. »Kasta bort alltihop», sade min man, men jag älskade min kungastaty — trots oändlig tidspillan, penningbekymmer, felande material... Och nu står det färdigt!

— Har ni under utarbetandet av statyn haft besök av många konstkännare i er atelier?

— Jag minns med särskild glädje ett längre besök av prins Eugen. Han kom med professor Viggo Johansson och ville se mitt arbete. Han var storartat älskvärd och intressant att tala med, slutar fru Carl Nielsen.

Med Christian IX:s staty har Köpenhamn fått ett ståtligt konstverk, som visserligen har sina vedersakare, men också sina varma beundrare. Och den stora allmänheten vandrar ivrigt till Christiansborgsplatsen för att se den nya statyn över en konung, som stod folkets hjärta särskilt nära. Man är tacksam över de uppoffringar statyns skaparinna gjort, den hängivenhet hon lagt ned i arbetet och den glada energi, som övervunnit alla svårigheter. Anne Marie Carl-Nielsens namn är värt att bli känt även utanför Danmarks gränser, ty hon är en framstående konstnärinna och pionjärkvinna.

V. S.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

 KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

ETT LILJEPRYTT PENNSKAFT

NÄR BOMBEN EXPLODERADE OCH ANNIE ÅKERHIELM BLEV UPPTÄCKT GENOM IDUNS ROMANPRISTÄVLING

DÅ IDUN MED DET NYSS TILL-ändalupna året firat 40-årsjubileum och där- under även anordnat en av sina stora romanpristävlingar, gingo mina tankar tillbaka till den tacksamhetsskuld vari jag står till tidningen för det kraftiga handtag den gav mig vid själva inträdet på författarbanan. Det väckte en naturlig längtan att en gång offentligen uttala denna tacksamhet och berätta vad det betydde för mig att vinna tidningens stora litteraturpris av 1898, och jag ger efter för densamma, trots nödvändigheten att därvid också berätta en del om mig själv. Det kan kanske intressera en och annan att höra ett författarskaps förhistoria.

Skrivit berättelser har jag gjort så långt jag kan minnas tillbaka. De första skrevs på griffeltavlan, och när den var full, suddade jag ut det skrivna och fortsatte. Sedan blev det papper och blyerts. En annotationsalmanacka med årtalet 1877 minns jag särskilt, vilken fylldes med sagor; långa voro de väl inte, ty det fick en hel hop rum i den. Det var högtidligt att få övergå till penna och bläck. Det mesta av denna barnsliga produktion har jag glömt. Den var i allmänhet "högravande", som hemkritikens stående term lydte. Vare det nog sagt att jag vid tio år påbörjade en historisk roman om Elisabeth och Maria Stuart, men det stannade vid början. Färdigt blev däremot, tre år senare, ett sagospel på rimmade femfotade jamber och med tydlig efterklang — sådan den nu var! — av både Shakespeare och Viktor Rydberg. Året efter skrev jag ett skådespel om Tiberius på Capri, vilket jag var mycket stolt över, men kort därefter, tillika med allt det andra, uppbrände med "gråtande tårar", sårad in i hjärterötterna av en ofördelaktig kritik — jag minns ej om av mamma eller syster, vilka båda utgjorde min publik.

Ännu vid sexton år skrev jag en historisk berättelse om Lucius Papirius Carser — och övergick därpå tvärt till min egen tid. Det hade kommit ett stort omslag. Jag var kanske litet väl fullproppad med intellektuella ting. Nu var det som om allt detta miste sin glans. Jag skulle velat vara ung som andra flickor, prata tok med dem, som de pratade med varandra och dansa, med mera sådant, vilket jag icke kunde få, ty min familj hade frivilligt isolerat sig från nästan allt umgängesliv och jag hade icke ens fått någon undervisning i dans. Detta mest på grund av mina barnaårs blyghet för jämnåriga, den jag nu förbannade. Papirius Carser tyckte jag fortfarande mycket om och ville att den hjälte som möjligen komme att uppdyka på det verkliga livets skådebana skulle likna honom. Han bara bytte ut togan mot frackkostymen och kristnades till "Rutger", vilket namn jag omsorgsfullt utvalt ur adelskalendern och fann i hög grad uttrycka manlig kraft. Men Rutger kom aldrig och inte heller allt det andra, och så sökte jag tröst hos min trofasta penna och skrev under ågra års tid den ena romanen efter den andra om flickor och löjtnanter, kärlek och lyckliga giftermål.

Iduns romanpristävlingar ha en ärorik historia, ty genom dem ha flera av vårt lands mest kända författare i vår tid blivit "upptäckta". Som ett apotop till Iduns senaste nyligen avgjorda romanpristävling, läser man med särskilt intresse vår högt värderade medarbeterskas, författarinnan Annie Åkerhielms roande skildring av sin författardebut, som hon just gjorde i Iduns romanpristävling.

Vid den tiden var jag emellertid fast besluten att "aldrig, aldrig, aldrig", låta trycka en rad. Jag dyrkade nästan fanatiskt allt som var "sant kvinnligt". De första studentskorna och de unga konstnärinnorna, åtminstone en del av dem, missbrukade nog en smula den nyvunna friheten, och somligas anseende var si och så; man talade om dem litet ringaktande och kallade dem "slankiga". Usch! Raka motsatsen till dem ville jag vara. Aldrig skulle mitt namn ges till pris åt offentligheten, aldrig ville jag underkasta mig en tidningskritik. Men skriva, det kunde jag rakt inte låta bli. Syster Amelie läste mina manuskript, och så lades de till handlingarna.

Hon var tolv år äldre än jag, och hennes intelligens var lika livlig och snabb som hennes hjärta var varmt och rikt. Hon var en idealisk förtrogen och hon var därjämte under dessa år min absoluta litterära auktoritet. Jag drömde inte om andra framgångar än att se henne skratta eller bli litet rörd och gripen av vad jag skrev, och medan hon läste längtade jag från ställe till ställe av dem med vilka jag kände mig mest belåten. Men hon gillade inte alls mitt beslut att låta alltsammans försvinna

i byrålådan. Det hela stod för henne i helt annan dager än för mig. Hon var mer ärelysten, hon hade drömt konstnärsdrömmar och sedan överflyttat dem på mig. Hon hade varit med i den första entusiasmen för den unga kvinnorörelsen, och den hade för henne alltjämt glansen av de dagar då den ännu ej kommit i för nära beröring med verkligheten.

Åren gingo, och drömmarna om dans och ungdomsglädje bleknade i sin tur. 1896, då jag var tjugusex år gammal, reste vi båda till Paris. Den resan var som en uppenbarelse för mig. Att säga huru är ej så lätt; det var bara det att jag plötsligt liksom hörde bruset av hela världens liv omkring mig. Jag såg hinder och kineser på gatorna och kände med ens att de främmande raserna och kulturvärlden ej bara voro något som man läste om i böcker utan en levande verklighet; jag kom till Notre Dame och Sainte Chapelle och kände medeltidens levande andedräkt i mitt ansikte, jag kom till Fontainebleau och Trianon och tyckte mig höra det försvunna hovets fotsteg på sanden. Oppositionell som jag var och alltid förblivit, föraktade jag dagens Frankrike och liksom sträckte hela min själ mot det Frankrike som varit. Jag berusade mig i katholicismens stämningvärden. Tidsåldrar och världsdelar blevo realiteter och min egen lilla tillvaro och allt som närmast hörde dit blev något så smått och blekt och ur det helas synpunkt likgiltigt, att jag nästan skrattade åt det. Det var befrielse och förnygring tillika. Jag kom hem med Joinville och ett liljeprytt pennskaft, med fotografier av Notre Dame och Ludvig XVII och Mona Lisa. De blevo mig husgudar och symboler. I den sistnämndas gåtfulla leende hade jag på något sätt inlagt en metafysisk betydelse.

Året efter bröt grekisk-turkiska kriget ut. Det hade nog inte berört mig så djupt utan väckelsen i Paris. Med rörelse tänker man nu på de fredliga tider då en sådan där stackars liten krigsunge kunde lägga beslag på världens uppmärksamhet. Hos min syster och mig, som voro idealister av födsel och ohejdad vana, väckte det flammande hänförelse. Ett litet fattigt folk som trotsade hela världen för att rädda förtryckta stamförvanter — man behövde ju bara jämföra med oss själva och Finland för att realisera vad det betydde. Därtill kom det skimmer som av ålder låg över det grekiska namnet. Stormakternas gemensamma uppträdande mot Grekland gjorde oss nästan mållösa av indignation, och för min del tyckte jag mig för första gången skymta någonting diaboliskt i själva världsordningen. Vilken hjärtesorg krigets snöpliga utgång var oss, behöver ej närmare skildras. Mest mig, som var mest absolut lagd. Vad visste vi om den moderna krigsteknikens och nationalekonomiens förhållande till hjälteäran? Vi tänkte på Leonidas. Det var nog en pina som nästan gjorde mig folkskygg, att höra huru alla de som förut delat våra sympatier för greker, nu fördömde dem: grekerna är pack, grekerna

(Forts. sid. 48.)

Friherrinnan Alexandra Dickson, född Örnberg, maka till friherre Douglas Dickson, Göteborg.

Ni kan icke erhålla förmånligare livförsäkring än i

Grundfast
Soliditet

BALDER

L å g a
premier

Höga premieåterbärningar och vinster.

Liptons Té

är och förblir
det bästa.

LIPTON är världens största och
förmåsta Téfirma.

VÅRT DAGLIGA BRÖD PÅ TÅGET

HUR ETT RESTAURANGHUSHÅLL SKÖTES I EN KOKVRÅ.

I restaurangvagnens lilla köksvrå.

Interiör från köksdepartementet under Stockholms Centralstation.

— SKA NI LÄGGA PÅ EN KALV först, innan man kan få sin wienerschnitzel?!

Denna något elaka utropsfråga framställdes med irriterad stämma av en herre i en matsal på Ostkustbanan den dag pennskaftet gjorde en studieresa i nämnda banas restaurationsavdelning. Utanför fönstret gnistrade landskapet i vitaste vitt, innanför var allting ännu nytt och blankt och skinande, duktyget doftade nymanglat och han som skrek efter wienerschnitzel hade nyss fått smör, ost och sill att stilla den värsta hungern med. Men svenska folket har aldrig så bråttom som när det skall äta på tåg, det är som om gästen i restaurangvagnen fruktade att det övriga tåget skulle springa ifrån honom — En wienerschnitzel gör sig förresten inte själv, det skall rensas ansjovis och pillas med kapis och stekas potatis till den. Och samtidigt skall kanske den blott och bart tvåhändiga varelsen i köket steka en biff, koka ett par ägg, bräcka en skinka (det heter så på fackspråket) avprova kaffet och uträtta några andra saker, allt medan tåget slänger i kurvorna och utrymmet man har att röra sig på är av en femörings storlek.

Mat för 40 personer från kokvrån.

En resa Stockholm—Härnösand och åter vore att rekommendera för henne som jämt och samt klagar över sin usla kokvrå, där man inte har plats att laga en ordentlig middag till sig själv än mindre att bjuda främmande på. Efter en dags vikariat i tåköket, knappa två meter i fyrkant, skulle hon finna kokvrån rymlig som ett herrgårdskök. Där finns troligtvis både gas och varmt vatten, men den som lagar mat på tåget får reda sig med vedspisens två kokställen och utan rinnande vatten. Matsalen kan vara fullsatt flera gånger om och den rymmer 40 personer åt gången! Lunchen — i Norrland är det ännu så tidigt att det heter frukost — är nog värst, då finns det en hel lista att välja på. Ni kan vara lugn för att sex, sju personer väljer varsin olika maträtt på en gång och alla vill ha sin mat på en gång. Det kan nog bli, både andligt och bokstavligt talat, hett därute i köket emellanåt. Där är minsann inte plats för någon större stab utan hushållerskan och hennes enda bi-träde få klara upp alltihop.

Vår medarbetare bereddes för någon tid sedan tillfälle att medfölja den nyöppnade Ostkustbanans restaurangvagn på dess färd Stockholm—Härnösand och åter och de iakttagelser från resan som hon berör i nedanstående skildring ger en inblick i de vanskligheter som restaurationspersonalen på tåget kan ha att kämpa med och manar kanske till en smula prutning på pretentioner när vi äta i restaurangvagn.

Middagsserveringen går något lättvindligare, då får gästen äta den fastställda table d'hôte och när ropet "Första middagen serveras" ljuder genom vagnarna står allting, utom möjligen fisken i sina varmbad, färdigt att serveras. Det har heller inte varit så mycket arbete med denna jättemåltid här på tåget, det mesta kom ombord i vederbörligen förberett skick. Naturligtvis kan inte stekning av halva djurkroppar, buljongkokning i större skala och annat som fordrar stort spisutrymme och tar lång tid försiggå i den lilla — förlåt — skrubben på tåget. Sådant stökas undan i det stora köksdepartementet under Centralstationen i Stockholm.

Köket i underjorden.

Hur många vet egentligen någonting om denna stad och stat för sig, köket under Centralens jord? Att komma dit ned är som att läsa om den där sagan, där man kom till en ny intressant värld, om man råkade ramla ned i en brunn. Gångar slingra åt alla håll och leda till stora kylrum, matbodar, fruktförråd och ett kolossalt kök, där en myndig köksmästare regerar över en personalstyrka på 30 själar. Därifrån fourneras järnvägsrestaurangen och alla restaurationsvagnarna med vad som beräknas åtgå för respektive resor. Och det är inte småmullor. Hur allt kan stuvas in i vagnens skrupulöst tillvaratagna men dock minimala skåputrymmen, är obegripligt. Hatten av för arkitekten som svarat för inredning av ekonomiavdelningen på Ostkustbanan, kan inte han få inreda lite väningskök och kokvrår också i vanliga bostadshus?

Man trivs med arbetet.

Men för att återgå till livet bakom restaurangvagnens kulisser, så kan det ju förefalla

Er och mig föga lockande som yrke betraktat. Vi som känna oss uppgivna av trötthet efter att ha tillbringat en dag, bekvämt installerade i en andraklasskupés soffhörn, vi förundras över hur någon kan vänja sig vid att resa och resa dag efter dag, under det att man ständigt har händerna fulla och är tvungen att koncentrera sin uppmärksamhet på vad man har i händerna så att inte en själ och lösöret blandas huller om buller i någon kurva?

Men fröken Englund, som stod för hushållet på mitt tåg bara skrattade. Inte känner man att tåget är i gång, när man som hon rest i åtta år. Det knappa utrymmet vänjer man sig vid. Att folk på resa har förfärligt bråttom vänjer man sig också vid. Hon skulle inte för aldrig det vilja stå i ett stort, svalt, elektriskt kök, som stod stilla!

Och inspektör Lundberg vid Centralköket intygar att restaurangpersonalen på tågen trivs utomordentligt väl med sitt rörliga liv. Nu är också förhållandet det att det är alldeles särskilt ambitiöst folk, noga utgallrat och väl prövat. Varje post blir en slags förtroendepost, då arbetsstyrkan måste hållas så fåtalig som möjligt. Sen faller det av sig självt att Järnvägsstyrelsen och Turisttrafikförbundet gemensamt göra allt för att ordna så fördelaktigt som möjligt med ekonomi, ledighet och annat för en kår på vilken så mycket bl. a. ur turistsynpunkt beror. Arbetet i köksdepartementet är också väl betalt och för matsalspersonalens vidkommande är reserouten fördelad så rättvist som möjligt. Olika arbetslag tura om att fara olika riktningar. Norrgående tåg äro naturligtvis inte lika frekventerade av resande den s. k. döda turistströmmen som Malmö- och Göteborgstågen. Ledighetsdagarna äro placerade i Stockholm och Göteborg. Det är också sörjt för att personalen har trevliga, varma rum till sitt förfo-gande vid ändstationerna.

Och nog kan restaurangvagnarnas arbets-kår förtjäna all honnör. Ty vi — det är inte lönt att ta undan sig själv — är varken det tacksammaste eller roligaste arbetsobjektet. Försök själv, om Ni är säker på Er självbe-härskning och vet vad kristligt tålmod vill säga att sköta serveringen i en gungande, slän-

(Forts. sid. 48.)

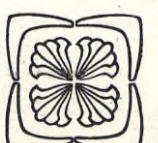

CAP
Turbanpraliner

Utan fördyrande omslag,
med de läckraste fyllningar.
i originalaskar å

kronor 7,-	kronor 3,50	kronor 1,85
1 kg.	½ kg.	¼ kg.

I EN AV UNTER DEN LINDENS små tvärgator fanns förr i världen ett litet kafé, där alla nationer och raser möttes i tidningsläsandets fred och ro. Där dracks ej mycket och pratades ännu mindre. Var och en tog in sitt öl eller kaffe mera för att motivera sin närvaro.

Dag efter dag besökte jag kneipen, småningom trivdes jag där. Rent tillfälligt kom jag att sitta vid samma bord som en japan. Hans smärta gestalt, hans klara blick gjorde, att jag trodde honom vara ung. Hans verkliga ålder var obestämbar. Det behärskade i hans sätt, hans oberördhet imponerade på mig, tills slutligen dessa dygder irriterade mig.

En dag slog jag avsiktligt ikull mitt ölglas. Han endast flyttade sin stol. Jag bad honom ingående om ursäkt, försökte förklara för honom det pinsamma i min situation, att helt ofrivilligt ha stört honom, ja burit mig illa åt, kanske fördärvat hans humör för hela dagen. Jag var minsann en man med bättre vett, men herre gud! en olycka... var han ond på mig?

Nej, han rörde ej en muskel i ansiktet, gjorde bara en lätt gest med den magra, gula handen, en rörelse, som uttryckte, att det hela ej angick honom, inte ens det. Ah, hans lugn, hans kyla kunde göra mig rasande.

En dag, det störtregnade ute, kom jag in i kaféet med uppslagen rockkrage och hatten på i ett miserabelt lynne. Utan vidare omständigheter slog jag mig ner vid hans bord, gjorde mina beställningar hos uppässaren, varpå jag sköt hatten i nacken och innan jag hunnit besinna mig, hörde jag mig själv säga:

»Sie sind ja Spion, nicht wahr?» Skuggan av en lätt överraskning gled över hans kloka ansikte, när han svarade:

»Eben, und Sie?»

»Ich auch», replikerade jag och försjönk därpå i det djupaste missmod.

Japanen fortsatte sin läsning, som om intet hänt. Tio minuter går och till min häpnad hör jag mannen tilltala mig:

»Sind Sie wirklich Spion?»

Öst är öst — återigen ett litet belägg för detta bevingade ord. Och japanens syn på problemet i denna händelse, spirituellt skildrad av konstnären Rikard Lindström, har sitt tänkvärda innehåll.

»Nein.»

»Ich auch nicht.»

»Min herre», sade jag, »låt oss tala om något annat. Ni är, antar jag, född i Tokio, ni är en mycket bildad och duktig man, ni tillhör kanske en utomordentlig ambassad, eller ni är diktare, journalist, kanske en stor köpman, vad vet jag? Men en sak vet jag, ert tålmod med mig, er överlägsenhet, som antagligen bottnar i ren apati, irriterar mig.»

Småningom kommo vi in i ett lugnt samtal om likgiltiga ting, då jag plötsligt framkastade:

»Vad läsa unga män i Japan av europeisk litteratur?»

»Mest adertonhundratalets franska romanförfattare och novellisterna.»

»Vilket intryck gör detta på er, ni som i så många avseenden ha en helt annan uppfattning än vi, om förhållandena, kvinnan och livet överhuvudtaget.»

»Ack», svarade han, »en ung och i västerländska förhållanden oerfaren japan blir

Idunklubben börjar.

Första samkväm den 19 och 26 januari.

Iduns kvinnoklubb står nu inför sitt femte verksamhetsår och har av allt att döma fyllt en uppgift i vår stads sällskapsliv; man trivs och är trofast medlem, nya medlemmar komma till och intresset är livligt. Vi hoppas att samma goda förhållande skall bestå.

Första sammankomst för år 1928 hålles för sekt. I — som denna gång är i tur till första samkvämskvällen — torsdagen den 19 jan. och för sekt. II torsdagen den 26 jan. kl. 7.30 em. Lokalen är som förut Centralpalatset vid Tegelbacken. Anmälningar om medlemskap göres till Idun per post el. tel. före den 19 jan.

(Forts. sid. 48.)

vid läsningen av en fransk roman mycket förvånad, för att icke säga förvirrad. En sådan bok handlar ju i allmänhet om en hygglig ung fransman av god och ekonomiskt bärgad familj. Med de största förutsättningar kommer han till Paris för att studera vid universitetet.

Så en dag på gatan möter han en ung dam, som bär en hattask. Denna i sig själv så fullständigt betydelselösa händelse blir dock den faktiska orsaken till den unge studentens fall. Han flyttar samman med fruntimret, försummar alltmer sina föreläsningar, kommer i dåligt sällskap, som är honom ovärdigt, bryter med sin familj och sjunker mer och mer ner i vanor och laster, som småningom bli honom övermäktiga.

Förgäves söker han genom flykt rädda sig från den ödesdigra kvinnan och hennes skamliga miljöer, men giftet har för länge sedan genomträngt honom och han återvänder för att stanna, hopplöst bruten.»

»Ja», skrattade jag, »naturligtvis har ni rätt. Edert korta referat kan gälla Alphonse Daudets Sappho, men även fransk skönlitteratur i allmänhet. Dock, min herre, å andra sidan måste ni väl medge, att människorna i fråga om erotiska passioner äro sig ganska lika oberoende av raser, uppfostran, klimat och geografi. Jag erkänner min stora okunnighet om ert lands kultur, seder och litteratur. Visserligen har jag en vag föreställning om, att hos er är det först kejsaren och fosterlandet det kommer an på och i fråga om det feminina är det kvinnan som moder mer än som hustru och älskarinna. Dock är jag övertygad om, att det tema, vi nyss berörde, såsom typiskt för fransk litteratur, även förekommer i verkligheten borta i Nippon.»

»Alldeles riktigt», svarade han och fick ett melankoliskt uttryck i de sneda ögonen, »visst förekommer sådant också hos oss, men det anses som en hederssak, en familjeara att tysta ner, ihjältiga sådana skandaler.

I varje fall inte skriver man böcker om något så ytterst beklagligt.»

Hemutställningen i Sundbyberg, anordnad av stadens livaktiga husmodersförening, blev en stor framgång. En vackert ordnad hemslöjdsavdelning med alster från hela Stockholms län hade tillkommit under landshövdingenskan Marja Edéns ledning. För övrigt fanns det en mängd, som kunde fånga för hemmet intresserade uppmärksamhet inte bara husmödrar utan också husfäder. Husmodersföreningen har äran av en välsignelsebringande verksamhet, späd-barnsvård under ledning av doktor Inga Hagström, en verksamhet nu övertagen av kommunen. Bland utställningens många demonstrationer var den i spädbarnsvård av Fattigvårds- och Barnavårdsförbundet en av de livligast besökta. Härövan ses t. v. demonstration av arbetet vid spinnrocken (i mitten landshövdingenskan Edén) och t. h. en hemslöjdsmonter.

LÄNKAR MELLAN FÖRR OCH NU

BERÄTTA FÖR ERA BARN OM GÅNGNA SLÄKTLIED OCH GE DEM GODA EXEMPEL.

DET FINNES EN OCH ANNAN, SOM anser att det är vars och ens plikt att försöka hålla ihop släkten, och för att uppfylla den plikten ordnas det med ett årligen återkommande notvarp bland anträffbara släktingar. Tillställningen blir i högsta grad misslyckad och tråkig. Naturligtvis.

Att försöka konstruera upp någon sorts släktkänsla är lönlöst. Att föra samman släktingar, som stå på allt för olika trappsteg i det ena eller andra avseendet, endast därför att de äro kusiner eller sysslingar och sedan draga en lättnadens suck att det är gjort och väl är över, är dumt. Det endast tar bort släktkänslan i stället för att öka den. Därmed är inte sagt, att den rike eller mera bildade släktingen skall visa förakt för den fattiga eller mer obildade. Den senare kan många gånger vara den mest värda. Men intressena äro så skilda, och möjligheterna att förstå och intressera sig för varandra äro så olika att det nog vill en mer än vanlig takt till från löjtnantens sida för att inte kusinen, hembiträdet, skall känna sig föremål för en nedlåtande vänlighet istället för en vacker släktkänsla eller för att den fattiga skomakarfrun ej skall känna det besvärligt då hon en gång om året blir bjuden till den rika häradshövdingens fru bara därför att de råka vara kusiner. Och för den senare, hon må vara hur rar och fin som helst, att ej känna avundsjukan slå upp omkring sig.

En släktkänsla finnes dock, eller borde åtminstone finnas i varje familj fullt och helt oberoende av yttre omständigheter, oberoende av rang och lärdom, rikedom eller politisk åskådning. Släktkänslan mellan föräldrar, barn och barnbarn. Ingen far eller mor skulle försumma att föra de unga samman med far- eller morföräldrarna. Den släktkänslan är inte heller svår att väcka eller att hålla vid liv. Barnen se och känna hjärtelaget, de äro ej beroende av om morfar är socialist eller högerman, om farfar tagit studentexamen eller om han inte gått i någon skola alls.

Men inte endast med de gamla, som nu leva, skola vi föra barnen samman. Gå längre tillbaka! På vår flygel ligger en gammal klarinett. Den har tillhört min mors morfar. Vad jag som barn hörde om den mannen, har jag berättat för mina barn. Den gubben var sä-

Pojken, när han första gången fick stoppa morfars sked i munnen.

"Varje familj har väl alltid något, som kan omgjutats av minnenas strålgång genom generationer och som kan bli ett band mellan det gamla och det nya", säger insändaren av detta bidrag till Iduns månadstävling och därmed ges ett tankvärt uppslag i diskussionen om släktkänslan. Redaktionen har beslutat tilldela "Rani" priset, men hedersomnämning ges som tröst åt sign. Skeptiker och —gr—.

Glögg var ingenting för smätöser, sa' far.

kert en mycket vanlig människa, men släktkärleken har målat på honom litet då och litet då och nu är han en verklig personlighet, levandegjord så att säga genom den gamla klarinetten, som det inte skulle falla någon in att vilja göra sig av med. Och de gamla silver-skedarna som gått i arv i släkten, äro de ej med sina på baksidan ristade bomärken eller bokstäver, länkar mellan ett ungt släkte och ett släkte, som gått. Den skeden, som min tös får äta med varje jul, har en gång tillhört mormorsmor, som var "så vacker och så snäll, att det lyste så om henne, att hon såg att spinna den finaste tråd även när det var mörkt". Är det inte högtidligt och stort att få äta med en sådan sked, så säg? Och pojken, när han första gången fick stoppa morfars sked i munnen. Sträckte han inte på sig och försökte se helt värdig ut, som om han trodde, att han själv var gamla häradshövdingens fru, som satt på ting tillsammans med nämndemännen. Varje familj, varje släkte har väl alltid något, som det kan berättas om, som kan omgjutats av minnenas strålgång genom generationer och som kan bli ett band eller åtminstone en tråd mellan det gamla och det nya.

För mig själv finnes det inte några kärare barndomsminnen än släktkalasen varje jul hos min mormor och morfar. Först var det resan på tåget och sedan fick man krypa ned bland otaliga älghudsfällor och sen bar det av efter Svarten eller Flora, den långa, långa vägen, som i själva verket inte var fulla milen, förbi kyrkbyn med stapeln, som stod mörk bredvid den vita kyrkan, över kala gårderna och så in i skogen där granarna i snöklädda bågar böjde sig över den smala vägen. Vad det var tyst och vad det var grant, bara Floras bjällror, som pinglade så vackert. Och på trappan till Karkebo, den gamla bondgården, som varit i släkten i många hundra år, stod morfar rak och ståtlig, och bredvid honom mormor, liten och så söt, i randigt förkläde och brokig hjärtevärmare och hälsade så hjärtin- nerligt välkommen. Sen bar det av upp på lillkammaren där det var varmt och gott och där det var ett så bra fönster åt gårdssidan, där man kunde se alla som kommo.

Och bjällror klingade och den ena släden efter den andra svängde upp på gårdsplanen — hästarna skyggade och hoppade hit och dit, slängde med huvudena och gnäggade. Gubbarna stampade i snön och min bror och jag klämde nosarna alldeles platta mot fönsterru- torna, för att riktigt kunna se, vad som kom fram ur slädarnas schalbylten.

Så fick man komma ned och hälsa och alltsammans var som i en saga. Runt väggarna i stora rummet sutto mors kvinnliga kusiner och sysslingar i nya klädningar, svarta, bruna och blå, med händerna i kors över magen. Alla hade alldeles slätt blankt hår, alla hade tjocka halvmånar av guld i öronen och alla hade stora guldbroscher under hakan, för det var en rejält släkt, skall jag säga.

Och stora blankskurade kaffepannor stodo på den långa spiselhällen i köket, där en främmande kokfru kommenderade mormors tre pigor. Det var nog en mycket märkvärdig kokfru, för mors alla kusiner och sysslingar hälsade god dag och tack för sist på henne.

Och sen fick vi vara med när lilldrängen tände ljus, förfärligt många ljus i salen, ett stort rum, som inte hade någon eldstad, och som bara användes vid kalas. När vi skulle gå in dit för att äta, spelade någon på nyckelharpa och alla tågade i takt, alla pratade, alla skrattade. Och hela kvällen dansades sedan efter nyckelharpa, fiol och klarinett. De voro duktiga att spela i mors släkt. Och far, som var den vackraste och finaste av alla, skämtade med gubbar och gummor så att de lågo dubbla av skratt. Hembryggt öl bjöds omkring i stora silverpokaler och ingen generade sig för att dricka ur samma som närmaste grannen.

Vi sov väl också, fastän det kan jag inte minnas, men jag minns att pigorna lade ut halmmadrasser, dynor och täcken i flera rum på golven och att jag tyckte, att det skulle ha varit höjden av allt roligt, om jag hade fått ligga på golvet. Mormors släktkalas varade alltid i tre dagar, alla skulle ligga kvar och det fanns minsann inte något hotell i närheten av Karkebo. På morgonen gingo mormor och morfar själva omkring och bjödo kaffe.

Dagarna gingo. Slädarna stodo åter för trappan, på vilken släktens spelmän stodo och spelade, stordrängen stod med en stor kittel, ur vilken stod en rökpelare och morfar öste med en slev i ett glas åt alla, som körde fram och sade farväl. Jag trodde, att det var något rysligt gott, för alla sågo så belättna ut, men jag fick inte smaka, för "brännvinsglögg var ingenting för smätöser", sa far.

Alla "de stora", som då voro med, äro nu borta, men gården är alltjämt kvar i släkten — tillbyggd och moderniserad som nutidsförhållanden kräva, alltjämt omgjuten av minnenas skimmer.

RANI.

Man tager
TOMTENS BAKPULVER
— och baket lyckas

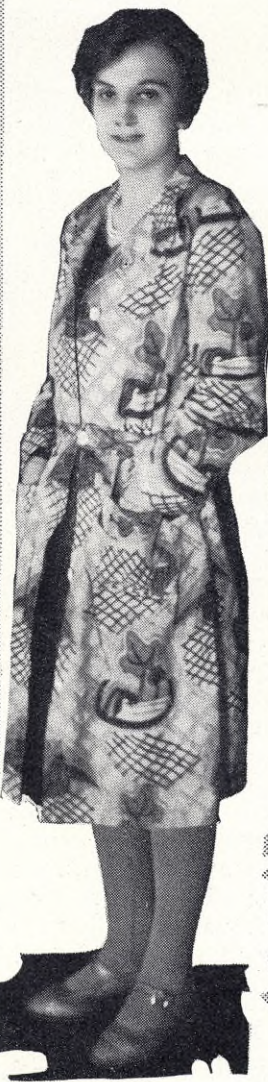
Man tager
TOMTENS MAMSANA
och gör en god efterrätt

M E L L A N S J U O C H T O L V

DEN VÄLKLÄDDA DAMENS MORGONTOALETT OCH HEMMADRÄKT.

Från vänster: En förnuftig morgonrock i maskulin stil. Modellen från Paris — av bronsfärgat mönstrat siden fodrat med elfbensfärg och med mellanlägg för vinterkylan i franska rum. — En städrock av blommig kretong från Märthaskolan. — I ovalen: "Spåren förskräcka." Pyjamas i sammet till innebruk med strassknappar, rock i ljus brokad med mufflongarnityr, verkar i hög grad teater på ett oförevillat svenskt sinne.

Till höger: Elegant pyjamas i siden med rocken av mönstrad crepe de chine. Mera korrekt i linjerna än sammetsdräkten. Damen har eleganta skor och strumpor, vilket tyder på att hon tänker dricka te — inte städa.

DEN ELEGANTA DAMENS DAMM-trasa står det verkligen på etiketten till ett föremål, som ser ut som korsningen mellan igelkott och manet. Det är naturligtvis i Tyskland man finner denna kvarleva från den period, då det ansågs ofint att ha praktiska arbetsredskap. I en annan avdelning av det stora varuhuset funnos för övrigt det senaste av den moderna teknikens uppfinningar för hushållet, som även den eleganta damen numera i en eller annan form deltar i.

Men den första förutsättningen för en kvinnas huslighet är en praktisk dräkt. En praktisk morgondräkt skulle man hellre säga, eftersom tyngdpunkten av arbetet inomhus vilar på morgonsysslorna.

En städrock är ett både praktiskt och klädsamt plagg, den får bara inte vara för lång eller för snäv, så att den hindrar rörelserna, då man böjer sig ned, kryper på golvet för att damma stolsben eller dylikt. En praktisk modell kan förses med ett kort motveck mellan axlarna i samma stil som moderna damlinnen. Fickorna skola helst vara inskurna, inte löst påstickade. Rockar av kretong i vackra mönster och färger klä en slank eller nätt figur, men det finns överflöd av utpräglat, avskräckande fula mönster och färger av den sorten, en verklig embarras de richesse så att man bör kanske rädda sig från dem och ta ett slätt tyg, som kan livas upp med påstickade slår i avvikande färger.

Den verksamma husmodern har genom städrocken fått sitt morgontoalettproblem tillfredsställande löst. Det är kanske inte

fullt så lättlost för den kvinna, som dirigerar sitt hus om morgnarna, men som en organisator och arbetsgivare. Trivs hon bäst i morgonrock? Kanske hon föredrar pyjamas? Eller en trikåjumperklänning, som hon också kan bära under en kappa på gatan. Valet av morgonrock är inte så lättvindigt gjort, som man tror. Det finns avgrunder mellan en äkta kinesisk handbroderad kimono och morgonrocken av tryckt bomullsflanell. Men annars kan man skapa en morgonrock av nästan vad material som helst förutsatt att det passar bärinnan och hennes omgivning. Crêpe georgette med maraboutkanter, kamelhårstyg, japonsiden eller vanlig, lättvättad bomullskrepong — variationerna äro så gott som otaliga.

*Ännu är det ej försent att
prenumerera på*

IDUN 1928!

Pyjamas till dagsbruk tycks inte slå igenom för svenskor. Våra ledande ateljéer anse med till visshet gränsande trolighet, att pyjamas redan spelat ut sin roll. Utländskor, i synnerhet fransyskor och andra damer av romansk ras ha, säga de, en utpräglad förkärlek för att gå omkring hemma i pyjamas — så lång dagen är, om de inte ha något att göra utanför hemmets dörr. Men hos svenskorna finns en viss motvilja mot denna form av negligé. Den är bra att ha på resor att sova i men eljes slår den inte vidare an.

Däremot har trikåklädningen som hemmadräkt många hängivna dyrkare. Den är också praktisk och bekväm, lämpar sig för alla kassor och är välgörande fri från den eleganta vårdslöshet och litet billiga originalitet, som kan vidlåda pyjamas.

Den självförsörjande, som kommer hem från en lång ansträngande arbetsdag, har ett absolut behov av att lägga bort arbetsdräkten, även om hon hemma skulle ha en del bestyr. Då tar hon på sig en trikåklädning och känner sig som en annan människa, vilket är just vad hon längtar efter.

EN STOR DROTTNING

MODET, STÅNDAKTIGHETEN, RÄTTVISAN, MODERLIGHETEN OCH SANNINGEN — EGENSKAPER SOM FÖRKROPPSLIGADES I DROTTNING VICTORIA AV ENGLAND

AV OSWALD KUYLENSTIERNÄ.

Drottning Victoria med två av sina barn. Målning av Landseer.

Den victorianska perioden har satt djupa spår i Englands historia och innebär en storhetstid för det engelska imperiet. Drottning Victoria, som med sina personliga egenskaper och gynnad av många lyckliga omständigheter under en lång regeringstid skapade den stolta victorianska äran, var en person, som alljämt tilldrager sig forskares och publiks intressen och väl förtjänar det.

ADERTONHUNDRATALET I ENGLAND — en av världshistoriens intressantaste perioder — har länge varit jämförelsevis främmande för den svenska allmänheten. Att den på senare år kommit oss vida närmare, ha vi till icke ringa mån att tacka dr Knut Hagbergs livfulla och fängslande essayer, av vilka nyligen ett urval utkommit i bokform.

I den på Norstedt & Söners Förlag nyligen utkomna essaysamlingen »Världens barn» tillkommer sålunda lejonparten det engelska adertonhundralet. Bland de gestalter, vilkas drag han med mästare hand tecknat, är »Änkan i Windsor» den historiska personlighet, som måhända mest är ägnad att väcka ett allmänt intresse.

Hennes levnadsöden, hennes långa och betydelsefulla regenttid och hennes på en gång originella och sympatiska personlighet göra henne utan jämförelse till den märkligaste av de kvinnor, som under adertonhundralet buro en drottningkrona. Materialet till hennes historia är överflödande rikt. I främsta rummet har man hennes dagböcker och brev samt de talrika samtida romanerna. På senare år har hon också i Lytton Strachey fått den spirituella av levnadstecknare. Man får en aning om Strachey's framställningskonst, då man läser den sammanfattning av drottning Victorias växlande liv, som han gör i sin bok. Han låter drottningen på sin dödsbädd återkalla några bilder ur sitt livs historia — »trevande sig tillbaka genom årens dimmor till äldre och ännu äldre minnen — till Osbornes skogar, om våren så fulla av guldvivor för lord Beaconsfield — till lord Palmerstones excentriska kostymer och högdragna manér, och till Alberts ansikte under den gröna lampan och Alberts första hjort på Balmoral och Albert i sin blå och vita uniform — och baronen, som kommer in genom dörren, och lord Melbourne, som står drömmande i Windsor medan råkorna kraxa i almarna, och ärkebiskopen av Canterbury på knä i morgondagen, och den gamle konungens kalkontuppsgalande, och onkel Leopolds milda röst på Claremont, och Lehzen med sina jordgubbar, och hennes mors plymer som svepa ner mot henne, och hennes fars gamla repeterur i dess sköldpaddsfodral, och en

gul bit matta, och några söta volanger av blommigt muslin, och träden och gräset i Kensington.»

Det är hennes levnads film, som här upprullas baklänges. Kensington Palace i London var hennes födelseplats. Hon var dotter till Georg III:s fjärde son hertig Edward av Kent, och hennes mor var prinsessan Victoria av Sachsen-Saalfeld-Koburg. Hennes gudfader var kejsar Alexander I av Ryssland, efter vilken hon uppkallades och också under sina första levnadsår benämndes Alexandrine. Ingenting säger oss bättre, huru lång hennes levnad var och vilken ställning hon kom att intaga till Europas olika furstehus, än detta faktum jämfört med namnen på alla de furstliga personer, till vilka hon själv kom att stå fadder. Genom sin morbror, prins Leopold av Koburg, som längre fram blev konung av Belgien under namnet Leopold I och som tog stor del i hennes uppföstran, fick hon de tyska sympatier, som skulle komma att återspegla sig i hennes utrikespolitik. Den tyska hovdamen Louise Lehzen samt den i Koburg födde, men enligt traditionen från Sverige härstammande, baron von Stockmar, som av Leopold sändes till England för att bli den unga drottningens privatsekreterare bidrogo här till. Så grundlades det vänskapsförhållande mellan Storbritannien och Preussen, som längre fram fick en ytterligare bekräftelse genom giftermålet mellan drottning Victorias äldsta dotter, och sedermera kejsar Fredrik III av Tyskland.

Drottning Victorias lyckliga äktenskap med sin frände prins Albert av Sachsen-Koburg och det inflytande, som han kom att utöva på sin gemål, äro välbekanta. Hennes nu utgivna brev visa dock, att hennes självständighet i grund och botten var större än man tidigare i allmänhet antagit.

Men om hon sålunda under

hela sitt liv hade tyska sympatier, var hon dock engelska i varje tum. Som drottning kom hon även att stå mycket nära en rad av Englands ledande män, vilkas personligheter tillsammans bilda ett världshistoriskt galleri av allenastående art. Hennes politiska uppfostran omhändertogs först av premiärministern lord Melbourne, som för den intagande unga drottningen hyste en varm beundran. Den unga flicka, som vid sin farbrors död i den tidiga morgonstunden julidagen 1837 blev Storbritanniens och Irlands drottning och som knappast klädd emottog underrättelsen härom av landets båda högsta världsliga och andliga dignitärer — den senare ärkebiskopen av Canterbury — skulle se en mängd premiärministrar växla under sin sextiofyraåriga ärorika regering. Beträktande dem med större eller mindre sympati, kände hon sig städe i sista hand som en konstitutionell monark böjande sig för folkviljan, då hon fann den tillräckligt klart uttryckt. Till lord Palmerstone, Europas inflytelserikaste statsman under tiden mellan Metternich och Bismarck, liksom senare till Gladstone var hennes förhållande kyligt, medan Disraeli, som ingen annan sedan Melbournes tid, förstod att vinna hennes förtroende. Även han beundrade i hög grad sin härskarinna, sam-

(Forts. sid. 49.)

Drottning Victoria i regeringsgala. Målning av Winterhalter.

En hälsodryck för alla är
"MATTE REAL"
Äkta Brasilianskt Hälsoté
I ORIGINALFÖRPACKNING.

Gen.-representant för de nordiska länderna HANDELSFIRMAN BRASIL, Skånegatan 31, Göteborg. Repr. för mellersta och norra Sverige A.-B. CARL MORTON, Skeppsbron 36, Stockholm.

D:r R. N. Doublet, vid ett föredrag vid Medicinska Fakulteten i Paris: — Matte stimulerar nervsystemet, styr och reglerar den ansträngning som presiderar vid varje intellektuell och muskulär verksamhet. — Matte står framför alla andra kända stimuleringsdrycker genom sina hälsosamma och näringsbefordrande egenskaper samt genom sitt minimala vanebehov.

PROVET. AV W. PETTRIDGE

— TANK, SADE MISS HAZLEWOOD och såg på sin spegelbild i ett butiksfönster, då omnibussen for utför King's Road, om vi skulle låta bli att prata strunt, och se allvarligt på saken. Skulle du vilja bli föreställd för de mina?

— Till svar på Eder ärade anhållan, sade unga mr Manners, ber jag få meddela, att ytterst få av de anmärkningar, som växlats mellan oss kunna rubriceras som struntprat. Som känsla, ja, romantik, ja. Kärlek, ja. Men, absolut inte som struntprat. Rörande den andra frågan i ert meddelande är jag villig att se saken från vilken ståndpunkt ni föreslår. För det tredje har jag aldrig förr hört talas om Edra släktingar.

— Det har också sina skäl. Hon kvävde en suck och blickade tankfullt framför sig. Men vi ha bara känt varandra i litet mer än sex veckor. . . .

— Det förefaller som något mer än sex minuter.

— Och jag tror, att det vore så gott, att du hämtade mod och träffade dem.

— Du talar, anmärkte den unge mannen, som om det skulle bli en svår prövning.

— En del anse dem rätt svåra, sade miss Hazlewood. Vi stiga av vid stadshuset.

— Jag tycker att det skulle vara listigt av oss att i stället ge vårt beskydd åt första huset på andra sidan gatan. Och jag hoppas du i detta fall vill tillåta mig, min överflödiga och självförsörjande älskling, att betala båda biljetterna.

— Vi ha redan diskuterat den saken, avbröt hon. Jag förtjänar mycket bra med pengar vid Oxford Street, mycket mera än du i Westminster. Det finns intet skäl, varför du skulle ha utgifter för min skull. Dessutom fara vi inte till någon bio i kväll. Vi äro på väg till ett helt annat slags nöje. Få se, om du finner det lika roligt.

— Mina varmaste tacksägelser, sade han,

En fyndig och angenämt berättad historia om en fästman, som bestod det originella provet.

för den möda du ger dig för min skull. Jag har ibland läst om den här sortens erfarenheter, men jag har hittills aldrig genomgått det.

Hon betraktade honom med tillgivenhet och tvekade, men bara för ett ögonblick.

— Du måste genomgå det, min gosse, förklarade hon, förr eller senare, och jag har beslutat, att det skall bli förr. Kom nu.

De gingo utmed sydsidan av King's Road, tvärs över Oakley Street och befunno sig snart i Poulton Street. På vägen förklarade miss Hazlewood med något mindre än sin vanliga affärsmässiga självbehärskning, att hennes familj var enkelt folk och alltså inte gjorde något försök att vara älskvärda mot främlingar. De hade en sund själ, men allmänna omdömet om dem var, att deras uppförande knappast kunde sägas vara fulländat. Miss Hazlewood medgav, att hon vid några tillfällen tagit med sig vänner hem, och de hade gått därifrån och bestämt förklarat, att de icke ämnade upprepa visiten, även om man bjöd dem allt guld, som fanns i Englands bank.

— Sade du inte, att de bodde vid Poulton Street? frågade han plötsligt.

— Nej, vid Danvers Street, sade hon, och jag har inte nämnt adressen förut. Hur kom du att tänka på Poulton Street?

Hennes följeslagare skulle just hastigt be om befrielse, då en hand hälsade från ett fönster i Danvers Street och ägaren skyndsamt försvann för att öppna dörren. Från detta ögonblick gjorde mr Manners inga protester.

— Jaså, Gertie, sade den magra gumman i sorgsen ton, har du nu äntligen fått tag i en annan pojke. Det beror då inte på oföretagsamhet, om du ännu så länge inte fått tag i någon på allvar. Ta in honom och låt oss titta på honom.

— Det här är Fred mor, sade den unga flickan. Fred, detta är mor.

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.

Jag vet var du bor. Uppenb. 2: 13.
Hans ögon vakta på var mans vägar och alla deras steg dem ser han. Job 34: 21.
Evad jag går eller ligger utforskar du det och med alla mina vägar är du förtrogen.

Psalm 139: 3.
Toge jag morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en boning ytterst i havet, så skulle också där din hand leda mig och din högra hand fatta mig.

Psalm 139: 9—10.
Huru kan du då säga sådant: "Min väg är fördolt för Herren och min rätt är försvunnen för min Gud."

Job 40: 27.
Eder himmelske Fader vet. Matteus 6: 32.
Intet skapat är fördolt för honom utan allt ligger blottat och uppenbart för hans ögon och inför honom skola vi göra räkenskap. Hebr. br. 4: 13.

Han känner ditt namn, han vet var du bor han ser din nöd, om liten, om stor han räknar de trötta stegen.
Han varsebliver vart blödande sår han samlar i lägeln var brännande tår.
Säg är det ej nog för hans egen?

Husets fru gned av händerna på förklädet, innan hon hjärtligt och energiskt skakade hand med den blivande mågen. Hon försäkrade den unge mannen att han var så välkommen som regn i torka, men varnade honom att han icke skulle vänta för mycken gästfrihet, ty i så fall blev han nog besviken. Tiderna voro inte vad de varit förr, sade hon, medan hon gick före dem till rummet åt gatan. De år, då familjen höll gott bord och drack öl till kvällsmaten var dag, voro nu förbi, och hon såg ingen utsikt att de någonsin skulle komma igen. Hon antydde, att mannen icke kände försäkelsern lika svårt, eftersom han kunde dricka på lagliga utskänkningsställen, där han sällan behövde betala för ett glas själv, eftersom han en gång varit en framstående man i boxarkretsar. Och han behövde rätt många glas.

— Ni kommer att finna min man mycket lustig, fortfor hon, sitt ner båda två, om ni kan hitta några stolar att lita på, men om jag var ni, unge man, skulle jag inte motsäga honom. Gerties far tål inte motsägelser. Om han icke finner några ord att svara er med, använder han näven, och då får var och en klara sig själv. Han hejdar sig inte för att fundera, må ni tro. Han bara dammar på.

— Jag tvivlar inte på att han och jag skola komma utmärkt väl överens, sade mr Manners vänligt. Man får avstå från en del fördomar.

— Jag såge helst, mister, fortfor hon, att ni inte avstod något åt honom. Om ni vill ge ett lån av något slag, så lämna det till mig. Ge det inte till honom, vad ni än gör, annars. . . .

— Mor, mor! vädjade den unga flickan ängsligt.

— Gertie, befallde den äldre kvinnan med högtidlighet, var vördnadsfull mot dina föräldrar. Vet du inte, vad bibeln säger om att man skall hedra sin fader och sin moder? Nå då så! Laga, att jag inte behöver säga det två

(Forts. sid. 52.)

Bröllop har firats i Stockholm fredagen den 30 december mellan pastor Folke Westrup, Malmö, och fröken Rut Dillner, dotter till överste B. H. Dillner och hans maka. (Foto: Flodin.)

I Högalids kyrka i Stockholm sammanvigdes söndagen den 18 december med. lic. Ove Naglo och fröken Brita Söderberg, dotter till läroverksadjunkten Ernst Söderberg och hans maka. (Foto: Lamm.)

Kobbs Finaste Ceylon

Observera! Grön etikett.

I den Europeiska marknaden existerar icke ett finare Ceylonhé än detta.

Ett thé för finsmakare.

HEMMETS DRÖM OCH VERKLIGHET

ARKITEKT CARL MALMSTEN ÄR EN MÅNGSIDIGT VERKSAM MAN, SOM RITAR MÖBLER OCH REFORMERAR SKOLSLÖJDEN.

JUST NU PÅGAR EN HEM-utställning i Liljevalchs konsthall i Stockholm, där arkitekten Carl Malmsten visar rumsinteriör och skolslöjd, tillsammans med en del skulptur av Ivar Johnsson och dekorativ konst av Alf Munthe. Då man ser dessa heminteriörer befästes man i tron på att det svenska hemmet fått en fast form. »Hemmets dröm inom port och regel» för att tala med Karlfeldt bor längst inne i alla svenska hjärtan, den måste taga form. En av dem som hjälpt till att utarbeta den formen är arkitekten Carl Malmsten. Numera har han fullt befäst sitt namn som en av våra ledande möbelarkitekter. Men arkitekt Malmsten har gjort mera än vackra möbler. Han har sedan flera år tillbaka intresserat sig för en omläggning från grunden av slöjden i skolorna och han har dessutom, följande sina intressen, dit de lett honom, blivit fader till ett skol-experiment, en modern skola, som lever och blomstrar sedan förra året.

Hur har arkitekt Malmsten kommit dit? Från heminredning till slöjd och från slöjd till högmoderna pedagogiska experiment, det är ju en utvecklingskurva, som inte hör till de vanliga.

— Jag har alltid intresserat mig för människan bakom verket, säger arkitekt Malmsten. De rum jag skapat ha varit tänkta för människor och ha fått mycket olika karaktär beroende på vilka slags människor de skulle passa för. Och hantverkets betydelse hade jag klart för mig mycket tidigt.

Och så berättar arkitekt Malmsten om sin egen utveckling.

— Jag avskydde skolan, då jag var ung och måste gå där. Inte för att jag hade svårt för att läsa, men det negativa i undervisningen plågade mig. Kort före studentexamen gjorde jag min familj förtvivlad genom att förklara, att nu ville jag inte läsa längre, nu ville jag sluta skolan genast. Jag tvangs förstås ta studenten. Så kom jag till Lund och låg där och stude-rade, hade starka estetiska intressen, funderade på att bli arkitekt, men avskräcktes, därför att då skulle jag fått gå i nya skolor i årtal. »Aldrig mer i någon skola», hade jag svurit, då studentexamen var över. Hade också funderingar på att bli ingenjör och praktiserade något, men övergav det också. Det var en sökandets och upplösningens tid. Så beslöt jag resolut att bli snickare. Gick i snickarlära, det var något praktiskt och påtagligt i det arbetet, som tilltalade mig. Jag har alltid ansett, att en konstkultur skall som bas stödjas av människor med praktisk kunskap. Det rena estetiserandet leder ingen vart.

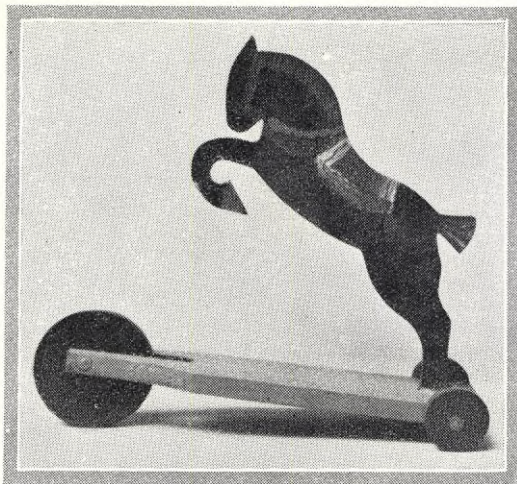
Ja, så kom framgången så småningom och ledde mig in på nya banor delvis. Det är länge jag intresserat mig för slöjden och började arbeta för att den skulle läggas om till något personligt, inte bara gå efter mönster i en bok, som man slaviskt måste följa.

Sen blev Olovsskolan till — så heter arki-

Arkitekt Carl Malmsten.

I en intervju berättar arkitekt Carl Malmsten, själen och den ledande anden i den nyöppnade hemutställningen i Liljevalchs om sin utveckling och sina pedagogiska idéer och experiment. På motstående sida synas några prov på arkitekt Malmstens senaste möbelkonst.

En rolig trähäst från skolslöjdens utställning.

tekt Malmstens nyaste skapelse — som en naturlig följd.

I min skoltid hade självverksamheten varit så gott som förbjuden. Jag hade varit med min skola, därför att den gjorde allt för att förkväva barnens initiativ, deras sunda skönhetsinstinkter, deras lust till praktiskt arbete. Praktiskt arbete och arbete i det fria, det passar för barnen men var fanns något av detta i den föregående generationens skolor?

*Iduns handarbetssida och
mönsteravdelning återfinnes
i medföljande bilaga.*

I Olovsskolan går det inte till som i vanliga skolor. Där lägges slöjden till grund vid undervisningen, där få barnen uppleva skolämnena. På det lägre stadiet, då historieundervisningen skall börja, tillverka barnen själva modeller till bronsålderns redskap och uppföra skådespel för att leva sig in i denna primitiva tidsålder, som passar för deras utveckling. Det drives också — som för övrigt på många andra håll — koncentrationsläsning, så att ett enda ämne kan upptaga flera månader. Ja, om den skolan är mycket mera att säga och vi skola återkomma till detta pedagogiska experiment en annan gång.

Slöjden som stödjande och grundläggande element för alla skolor av vad slag de vara må är arkitekt Malmstens stora intresse och man kan på utställ-

ningen studera, vilken framgång han redan haft med sin skolslöjd.

Att skolan skulle väcka och utveckla barnens fantasi i stället för att stävja den, är ett av önskemålen. Den kan sättas i rörelse över en träbit, kan bli ett originellt skapande.

På utställningen ser man enkla modeller med rediga former, åstadkomna med få och lätt hanterliga verktyg för de mindre med kniv och stämjärn. Först på ett mera försiktigt stadium får barnet gripa till hyveln och lära sig använda mera komplicerade verktyg. Och så kommer färgen med. Till och med de små få kladda med oljefärg och göra så granna färgsammansättningar deras hjärta önskar.

En av våra yngre skulptörer har just förälskat sig i en krubba av trä, skönt målade och försedd med urhållningar för ljus, en julprydnad vackrare och värdigare än de flesta och ytterst enkelt åstadkommen. Skulptören vill absolut köpa den och blir förtvivlad att han inte kan få den.

— Nej, säger arkitekt Malmsten, den får du göra själv, den kan inte köpas.

Det är inte svårt att se, hur barnen gått upp i sitt arbete, glädjen över att hantera en träbit och en kniv, som finns inneboende hos varje barn, har här fått ta ut sin rätt. Även på ett tidigt stadium kommer barnets humor och personlighet fram i lustiga leksaksföremål. Sen gäller det ju också att lära sig tillverka nyttiga saker för hemmet: bokhyllor, skålar av trä, brickor, skåp, pallar, då en viss yrkesskicklighet måste uppodlas. Förtrogenhet med material och verktyg är en av de ledande principerna i den Malmstenska slöjdundervisningen och man kan följa dess spår utan svårighet. Vem vet vilka slumrande anlag kunna vakna hos de svenska barnen, då de från början få den slöjdundervisning, som verkligen väcker och stimulerar. Kanske blir det flera nyskapande arkitekter inom den nästa generationen, vandrande i Carl Malmstens spår och befästande den nya svenska stilen för våra hem, som han varit med om att skapa.

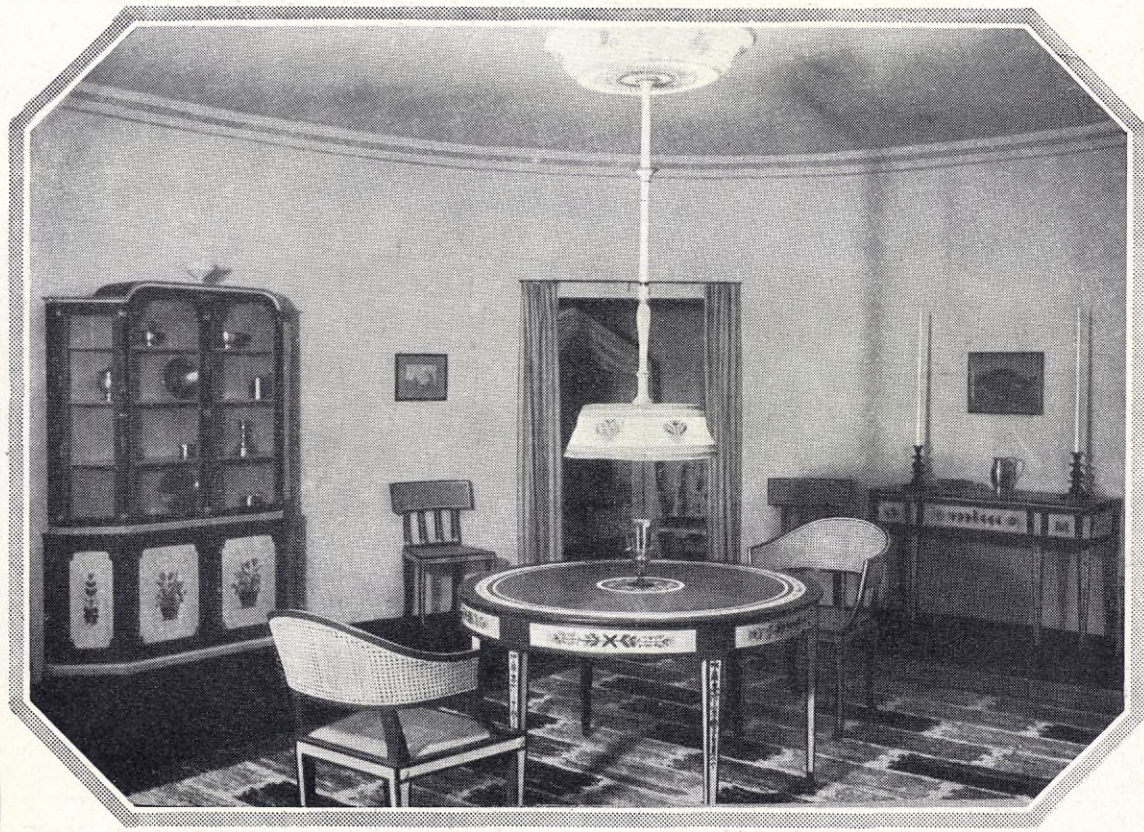
ETH. K.

M Ö B E L K O N S T A V I D A G

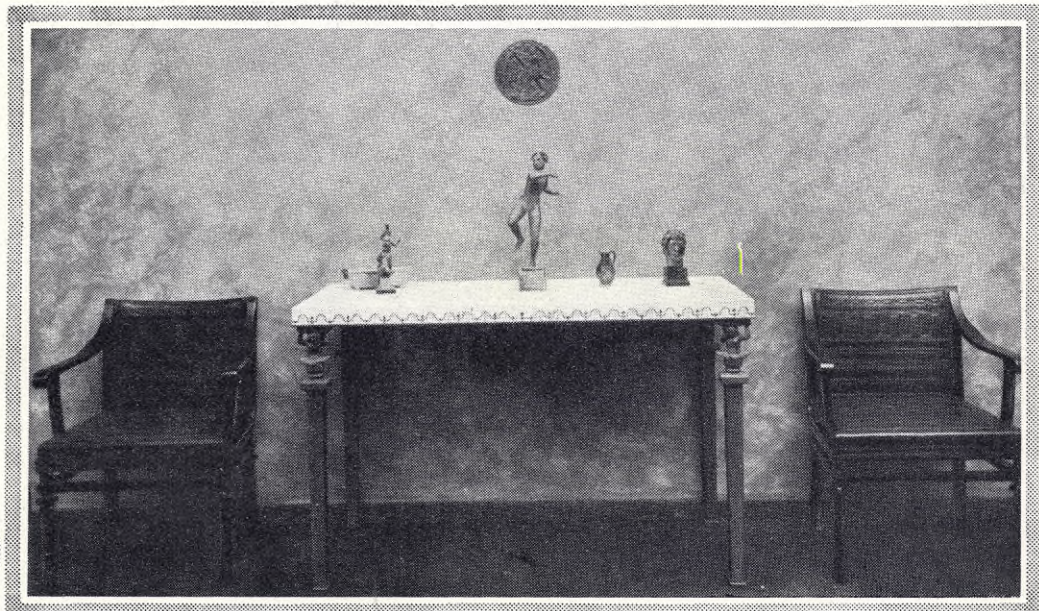
De många som ha intresse för heminredning och med spörjande blick följa tidens livliga strömningar på området skola med glädje ta del av den förnäma och intressanta hemutställning, varmed Liljevalchs konsthall inleder det nya året. Arrangörer äro arkitekten Carl Malmsten, konstnärerna Alf Munthe och Ivar Johnsson. Här ses några glimtar från utst.

Intarsian är karaktäristisk för den finare moderna möbelkonsten — här ett skåp med intarsia av arkitekt Carl Malmsten, utförd av Nyköpings Möbelfabriks-ab., tillhör bankdir. M. Waldenström.

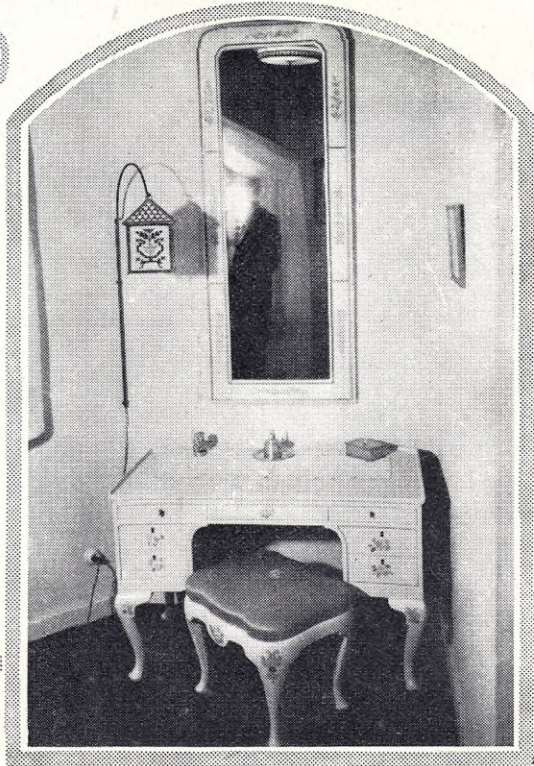
Matsalsinteriör i rött av arkitekt Carl Malmsten, utförd av David Blomberg.

Bord och fätöljer med skinn av arkitekt Carl Malmsten, utförd av snickarmästare Jespersson.

T. v. Hörnskåp i rött med dekor i vitt av arkitekt Carl Malmsten, utförd av Nordiska kompaniet. I interiören "Villa".

Ett lågt toalettbord i gråvitt med en väl komponerad spegel, där man även ser sig i helfigur, tillhör en interiör kallad "Paulunen". Av Carl Malmsten, utförd av David Blomberg.

S:T M O R I T Z I S V E R I G E

NÅGRA BILDER AV SPORT OCH SPORTFOLK VID VÅRA VINTERKURORTER.

Jul- och nyårshelgen har givit en stor del av det sportande Sverige anledning att ta en liten vintersemester vid våra S:t Moritzplatser, som denna helg i hög grad gynnats med snö och idealiskt sportväder. Här presenteras några kända semesterfirare från landets olika hörn.

I översta raden fr. v.: Mari Mihi, Mariefreds frejdade borgmästare G. Lindqvist, firar vintersemester på Persborg i Rättvik. T. h. fröken M. Wibom.

I Åre träffar man trafikdirektör P. Kock, Eskilstuna, med dotter.

Fru disponent Elof Eriksson, Åtvidaberg, åker skidor i Åre.

I andra raden fr. v.: Ett trevligt källbackslag är fru bankdirektör I. Cassel, Jönköping, mamma för i Åre.

Fru Sigrid Reuter, Stockholm, (t. h.) med dotter och söner hör till de mera bemärkta Åregästerna.

Längst ner fr. v.: Fru löjtnant Bertil Winell, Waxholm, är gäst på Persborg.

Fru Olga Freese, Stockholm, med sällskap på skidfärd i Årefjällen.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

JOHANNA von GEDDA.
F. Gyllenhammar, Jönköping. Anka efter överstelöjtnanten, frih. C. O. von Gedda. 85 år den 14 januari.

BERTHA HALLENBORG.
F. Carlheim-Gyllensköld, Sofiedal, Skultorp. Anka efter godsägaren Olof Hallenborg. 75 år den 6 januari.

SOPHIE SCHEFFER.
Fröken, Uppsala. Dotter till majoren P. H. Scheffer och hans maka, f. grev. Lewenhaupt. 75 år den 15 januari.

GERDA TIRÉN.
F. Rydberg, Sthlm. Konstnärinna. Anka efter konstnären Johan Tirén. 70 år den 11 januari.

HELGA SUNDSTRÖM.
F. Huss, Domsjöverken. Maka till f. d. handlanden Johan Sundström. 70 år den 16 januari.

MARIA HASSELSKOG.
F. Nordström, Alingsås. Anka efter kontraktsprosten K. A. A. Hasselskog. 70 år den 19 januari

EBBA von HOMEYER.
Fröken, Stockholm. F. d. seminarielär. Dotter till godsäg. C. F. L. von Homeyer o. hans maka, f. frih. Löwen. 70 år den 19 januari.

HILDA BÉEN.
F. Ericson, Sätla. Maka till kyrkoherden i Sätla och Hyssna Peter I. Béen. 70 år den 21 januari.

CAROLINA MOLLSTADIUS.
F. Svensson, Kristianstad. Maka till regementspastor Alexander Mollstadius. 70 år den 21 januari.

ANTONIE CRONQUIST.
F. Lanng, Malmö. Anka efter prakt. läkaren, med dr Johan Cronquist. 65 år den 17 januari.

ELLEN BÄCKSTRÖM.
F. Bexelius, Stockholm. Maka till grosshandlaren Walter Bäckström. 60 år den 19 januari.

ELIN HEDMARK.
F. Graveleij, Lidingö. Maka till prosten Karl August Hedmark. 55 år den 18 januari.

MARIA EKLUND.
F. Pettersson, Karlstad. Maka till biskopen J. Alfred Eklund. 55 år den 19 januari.

MARIA LJUNGHOLM.
F. Eckman, Äppelvikén. Maka till hovauditören Carl Ljungholm. 50 år den 16 januari.

TYRI HAMMAR.
F. Wærn, Säter. Maka till kyrkoherden Eric E:son Hammar. 50 år den 17 januari.

SIGRID NORDENFELT.
F. Falck, Göteborg. Maka till prakt. läkaren, dr Enar Nordenfelt. 50 år den 17 januari.

SIGNE ÅKERBERG.
F. Bohman, Hälsingborg. F. d. operasångerska. Maka till redaktören Sven Åkerberg. 50 år den 20 januari.

LOUISE WICHMAN †.
F. Gadelius, Alingsås. Maka efter sjökaptenen J. F. Wichman, Göteborg. * 1847, † den 23 december.

EBBA GRIPENSTEDT †.
F. Ankarcrona, Stockholm. Anka efter överstekammarjunkaren, frih. J. Th. Gripenstedt. * 1854, † den 21 december.

ELLEN EKBERG †.
Fru, Gävle. Maka till fabrikören N. August Ekberg, Gävle. * 1865, † den 28 december.

Bjud på tårta

som Ni bakar
bäst med

RUMFORD
— hälsosamma — Bakpulver

A T T F A L L A M J U K T

DEN MYCKET STORA TRÖSTEN I BEDRÖVELSEN.

STOCKHOLM BÖRJAR BLI EN STOR stad. Tänk det.

När man kommer ut om morgnarna är det nästan som att gripas av något, staden står som något man skall ge sig in i. Om middagarna gör det mindre. Då dagens arbete är slut och man stiger ut på trottoaren för att blanda sig med staden, är man redan inkörd, man har trafiken i blodet och irriteras inte av den. Sist jag var i Paris (där ha så många varit!) blev det som en otålighet, -en leda detta att vid första trottoarkant, ännu med semestersömnens i sinnet, gripas av larmet och tvånget till uppmärksamhet. Det förtog något av glädjen.

Och ändå har jag aldrig fallit omkull mitt i denna rörliga, farliga härva. Jo — en gång, i Berlin. På kvällsblank asfalt, mitt för hela bilströmmen, legat som en spretande flundra, som, så pass platt jag var, förmådde hejda en fil av bilar.

Annars när jag faller är det frånsatt all trafik. Trafiken är oskyldig, jag ramlar alldeles av mig själv.

Jag vill tala om det till tröst för alla, som gå i ständig skräck för att falla och de äro ganska många. Ibland händer det. En av mina vänner fick jula på Sabbatsberg, hon knäckte benet, andra gången under 1927.

Jag har ända sedan flickåren ramlat så ofta, att jag tycker mig kunna ramladets teknik och inte alls är rädd för det. Man vet aldrig sekunden före att man skall falla. Men under fallet är tiden så lång, att man hinner avgöra, om man kan hejda sig eller om man skall ge efter och ta det oundvikliga. Det är helt ljuvligt att det kommer så oväntat, det vore för-

Om en mycket vanlig malör i gatuvimlet och dess psykologi gör Vera v. Kræmer roande reflektioner.

skräckligt om man skulle veta det på förhand. Det är ju så väl att vi aldrig kunna se i framtiden, inte ens en minut framåt.

På Nybrovikens is ramlade man. På Drottninggatan ramlade jag pladask första året jag hade lång klädning, det var där Centralbadet nu är och man trodde att hela den glesa sommarstilla gatan såg på en och skrattade, man ville nästan dö av blygsel. I Riddargatans backe har jag legat som en petrifierad läderlapp — det var modernt med stora caper det året och jag hade en mullvadsfärgad. Så småningom blev man van. Nu vet jag, att när det lider mot jul ramlar jag av samma slags jäktreaktion som gör att arter och fläsk blir för tung mat — man orkar inte. Det är inte ett spår genant. En vana är inte genant för den som har den. Före jul dunsade jag i två gånger på samma knott-riga trottoar på Jakobsgratan, båda gångerna utan motstånd, andra gången med en kläm som förbluffade mig själv. »Kors», tänkte jag, »det är rakt som att komma dimpande från första våningen.» Det slogs ett hål på strumpan, så stort som en femöring, men knäet höll. Det beror på att man ger efter, låter sig falla, när det är oundvikligt. Men ibland märker man under den trefjärdedels sekund, som jag förmodar att förloppet av ett fall varar, att fallet kan hejdas. Det är en mycket stor muskelspänning, vill jag försäkra, man stapplar ett par steg med krokiga ben och rätar

upp sig i rena rama luften, det är Mensendieck helt au naturel och man är nöjd med sig själv och ödet, fast omgivningen inte ser något vidare i prestationen. Man ramlar sommar och vinter, med låga klackar och höga, på gator och landsvägar — det är de mest intensiva halva sekunder man har. Men vänder mig om och ser efter det jag snävat på gör jag aldrig. Det är min lilla stolthet, mitt savoir vivre i eländet. Strax efter är hakan nere på jorden. Man samlar sig ögonblickligen till att komma upp igen. Först efteråt i all stillhet ser man efter om handskarna spruckit. Bara en gång har jag haft lust att ligga kvar, men det var på Nybrogatan, så det gick inte alls för sig. Utanför N. K. har jag legat på knä tillsammans med två hundar som slogos, av vilka den ena var min — men då var jag både arg och ledsen. Det stod en halvcirkel av intresserade människor kring mig och djuren, men det hör till fallandets psykos, att man alls inte ser sin omgivning vid det tillfället, utan är mer upptagen av sig själv just då än någon annan stund i livet. Och i det ligger också en viss grad av barmhärtighet. Likaså i det medvetande man har att man inom kort skall få sin famlj att skaka av skratt, när man gör det sedvanliga numret av malören.

Stockholm är en stor stad och en slirig stad. Risken att bli överkörd eller påkörd på trottoaren är mycket stor. Det är då trösterikt också för andra livets skiften att ha lärt sig, att då det skall hända något går man i lycklig ovetenhet sekunden före och samlar alla sina krafter att resa sig sekunderna efteråt.

VERA v. KRÆMER.

I B A R N D O M S P O E S I E N S L A N D

I MITTEN AV 80-TALET GICK DÄR i en av Skånes kuststäder en svärmisk och romantisk flickunge, som slukade allt i läsväg hon kunde komma över, från föreläsningarna Bonniersböcker med gula pärmar och röda ryggar till postillan med anekdoterna i och samlingen religiösa traktater, som en beskedlig bokhandelsfröken förärat henne. En enda gång reagerade hon, och det var, när man i söndagsskolan stuckit i handen på henne en bok med den utomordentligt lockande titeln Den förtrollade prinsen. Den befanns nämligen utgå en framställning av Jesu liv, och så många gånger hade hon läst Nya testamentet och ett sådant överväldigande intryck hade Jesu gestalt gjort på henne, att hon tvärt lade den jolmiga och krystade boken från sig —. Lyckligtvis gick hon i en förträfflig skola och hade hon förträffliga lärarinnor, som kunde leda fantasien in på sunda banor — historien och litteraturhistorien. Ännu i dag känner hon varm tacksamhet mot dessa lärarinnor, alldeles särskilt mot den, som av sin knappt tillmätta lediga tid ägnade ej få stunder att föra klassen och henne in i Runebergs Kungarna på Salamis, Ibsens Kongsemnerna och — först och sist — Rydbergs diktning. Jag undrar om för några ungdomar i Sveriges land Rydbergs diktning betytt så mycket som för 7-orna i Holsts och Witts skola.

Bland den läsning, som mycket förekom

Till sin nyligen firade 60-årsdag, omnämnd i ett tidigare nr, har Iduns värderade medarbetare sedan många år tillbaka lektor Marie Louise Gagner älskvärt efterkommit tidningens uppmaning att berätta ett och annat ur sitt liv — det har närmast blivit några intressanta Idunminnen.

i hemmen, var allas vår Idun. Åtskilligt av den kunde sextonåringen utantill, och när en dag en händelse ur verkligheten grep henne starkt, tog den gestalt inom henne — och hon skrev en novell. Och så dök den idén upp hos henne att hon skulle försöka få den införd i Idun. Och — hast du mir gesehen — till hennes mors och hennes egen utsägliga häpnad kom den in. Aldrig glömmar jag det älskvärda brev från redaktör Hellberg, som hon fick mottaga och honoraret. Honorar! Naturligtvis blev det fler noveller. De besvarades alljämt på samma älskvärda, personliga sätt, men voro mycket mer försiktigt hållna, och in kommo inte novellerna. — Åren gingo, novellutsvävningarna sjönko i glömska för studier vid Högre lärarinneseminariet, då den unga lärarinnan en dag i en kortlivad liten modeupplaga till Idun, där — låt oss säga — enklare skönlitterära alster någon gång hoppade in, till sin förbluffelse fick läsa något underligt välbekant. Först efter en lång stund upptäckte hon, att det enfaldiga opuset härstammade från henne

själv. Samtliga familjens medlemmar bestodo en mördande kritik och finga sig ett gott skratt. — Och så en tredje bild: Norges fjäll i bakgrunden, en båt som glider fram på fjällsjön och i båten en lycksalig ung lärarinna, som i knäet har ett Idunbrev med ett ja i. Det var den fine, försynte Ernst Högman som varit novelldomare den gången, och litet högre stod ju kanske den historien än de föregående.

Men den unga lärarinnan fick lyckligtvis göra större nytta i Idun än skriva noveller. År 1907 erhöll hon av Redaktionen för Folkskolans Barntidning, då fröken Stina Quint ett stipendium för att i utlandet studera barn- och ungdomslitteraturen. Hemkommen från sin färd greps hon av ett glödande begär att låta allmänheten få del av allt det intressanta hon inhämtat, och än i dag förundrar det mig, att dåvarande redaktören, Johan Nordling, av Iduns starkt anlitade utrymme lämnade plats åt den utförliga översikt av vår egen barn- och ungdomslitteratur, som den överdrivet nitiska och pedagogbitna författarinnan framlade. Alltsedan dess har hon haft den stora glädjen att möta samma förståelse hos redaktionen av Idun för denna sak. Till och med i år, Iduns jubileumsår, har avsevärt mycket plats beretts åt artiklarna om barn- och ungdomslitteraturen. — — —

Aldrig har jag känt mig så tacksam

mot Idun och bokförlagen, som i överflödande grad försett mig med stoff, som då jag i vår övningsskola och i seminariet haft förevisning av jullitteraturen — detta för att praktiskt pröva denna litteratur. Det är en fröjd utan like, och man blir barn med barnen, då de vackra akvarellerna i bilderböckerna och jultidningarna öppnas och skaran samlas omkring en eller en och annan julsaga läses högt. Så dödyst som då är där aldrig i klassen.

Men det är ej blott barnen, som ha glädje av Iduns böcker — det är även de unga »fröknarna», som när gardinerna dragits ned och ljusen tänts och bokhärligheten utbredds för deras blickar i ett slag uppleva några av sin barndoms mest strålande minnen — timmarna, då jultidningarna kommo. Och långt ifrån att för seminaristerna vara »blot til lyst» är detta införande i jullitteraturen en verklig vinning — isynnerhet när såsom fallet varit under de sista åren seminariets teckningslärare varit vänlig att lära dem se och uppskatta de skönhetsvärden, som rymmas inom många av våra jultidningar t. ex. Mig veterligt torde Sverige vara det enda land i världen, där landets främsta konstnärer kunna bli tillgängliga ej blott för rike mans barn utan för barnen i torparstugan och kasernen.

Ja, tack för all den barndomsposi, som kommit mig själv till del genom dig, kära Idun. Visst kan mängden av julböcker att recensera kännas besvärlig ibland (och visst kan man få ovetliga anonyma brev), men vad är detta mot att veta, att man för en stund får stänga dörren till de storas tråkiga värld och leva i barndomsposiens land där dikten alltid är glad och ung.

Men hur än därute öden välva,
är där inom porten dikten glad och ung.
Drottningen därinne, det är sångens älva,
Mythos, skaldegossen, är därinne kung.
Fursten i vårt släktes barndomsålders värld
har i barnens rike än en tron och härd.

Än därinne finns
slottet, som du minns,
och där leker än den vackra sagoprins;
än i måneglans,
klädd i flor och krans,
sångens älva svävar där i dans.

Än som förr, när snö
yr kring land och sjö,
prata kråkor om att få på fjärran ö
skor och pepparkorn;
än från luftigt torn
katten blåser där i silverhorn.

V. Rydberg.

Ett liljeprytt pennskaft.

(Forts. fr. sid. 36.)

är pack, grekerna är bara pack, ljudet i kör omkring mig. Tidningarna, som efter de första striderna haft den rörande notisen om Marathonvinnaren Spyridon Xuis' hjältedöd, berättade nu att han i det sista slaget använt "sina långa ben" till neslig flykt.

Då vaknade beslutet inom mig: Jag, om ingen annan i hela världen, skall bli Grekland trogen och kämpa för dess ära. Jag skall resa dit och sedan skriva en bok och berätta världen att grekerna inte äro pack.

Men hur skulle det gå till? Vi hade efter våra föräldrar ett litet kapital, stort nog att vi med sparsamhet kunde leva på räntorna, men ingalunda nog att tillåta extravaganser. Vi voro uppfostrade i den gammaldags borgerliga småkapitalismens stränga ekonomiska grundsatser, av vilka den översta lydte: försaka, spara, men aldrig röra vid kapitalet. Vi hade frångått den en gång, för Parisresan. En andra gång gick inte an. Det skulle bli för litet kvar.

1898 på våren tillkännagav Idun sin romanpristävling med 2.000 kr. i pris. Det stod glans om dessa tävlingar alltsedan Selma Lagerlöf i och med den första gjorde sin entré i den svenska litteraturen.

Min syster sade: "Nu skall du skicka in en roman. Får du priset kan du resa till Grekland och göra vad du vill."

Det "sanna kvinnlighetsidealet" hade något förlorat konturerna; jag invände ingenting. Just då planerade jag något slags högstämt mellanting mellan saga och roman, vilket skulle behandla ett — fingerat — förtryckt folks strider. Jag framlade för henne denna plan.

"Det duger inte", sade hon. "Sådant kan du skriva en gång när du fått namn och ställning. Det här ska vara något som folk bara tycker är roligt."

"Det kan jag inte nu", suckade jag ur djupet av min politiska melankoli.

"Då får vi ta någon av dina gamla romaner", svarade hon beslutsamt. "Vi ska se på dem och utvälja den bästa, så kan du omarbета den."

Sagt och gjort. Vi valde Hvidehus, och jag började skriva om den. Efter hand blev det en helt ny roman av större omfång än den ursprungliga; det krävdes ju också av pristävlingens villkor, och nog innehöll den ett par kapitel som måste betraktas som fyllnadsgods. Min syster var djupt intresserad och läste kapitel för kapitel. Hon kritiserade, även; särskilt gjorde hon sig till försvarare av den modernistiske skalden, som hon med rätta tyckte att jag misshandlade. Jag gav henne fullmakt att "hjälpa upp honom", och faktiskt finns det i boken med allt ett tiotal sidor som hon skrivit och jag blott inarbetat i det andra.

Sedan renskrev vi halva manuskriptet var, snyggt och ordentligt. Ingen visste om saken mer än vår gamla moster, som bodde hos oss, och min morbror som jag konsulterade i hans egenskap av f. d. lantbrukare beträffande ett egendomsålag som förekommer i boken. Den insändes, och vi gingo i spänning ett par månader. Inte trodde jag just så mycket på resultatet, ty jag har aldrig brukat ha vad man kallar tur. Men den gången var ett undantag.

Den 10 november — den skånska mårtens-afton — sutto vi intet anande vid frukostbordet, då min snälla morbror kom på ett oväntat besök. Han satte sig ned och pratade en stund om väder och vind; därpå sade han helt lugnt: "Nå, och Annie, som har fått Idunpriset!"

Hans son, som var tidningsman, hade telefonerat nyheten.

Det var som om en bomb exploderat, en glad bomb! Hela dagen gick som i ett tummel av glädje och framtidsförhoppningar. Det kom journalister och "intervjuade", det kom vänner och bekanta och gratulerande. Det kom ett vänligt brev från redaktör Frithiof Hellberg med den officiella bekräftelsen. Allt-nog, när kvällen var inne, kände jag mig av bara sinnesrörelse trött som efter ett styvt dagsarbete, ehuru jag hela dagen ej gjort "ett skapat grand".

Redan nästa dag kom brev från min förste förläggare, Hugo Geber, och brev från tidningar och åtskilligt annat, och vid en konsert på kvällen erfor jag för första gången känslan av att höra till "dem man talar om". Händelsen väckte ett visst uppseende i den goda staden Malmö. Det hade man inte trott om mig. Var hade jag fått allt det där ifrån, jag som levat ett så stilla liv? Hade det varit Amelie ändå? Hon var livlig och rolig, en fängslande sällskapsmänniska, jag var sluten och tillbakadragen och hade denna de tystas arvedel, som består i att allt vad de säga är liksom på förhand repeterat och därför aldrig har den smittande omedelbarhet som däremot i så hög grad utmärkte min syster.

Ja, här kan berättelsen sluta. Jag kom till Grekland och många andra ställen; den grekiska boken skrevs, utgavs och glömdes totalt — medan ännu en del människor komma ihåg Hvidehus. Lyckliga tid, då man räknar med någon verkan av en bok!

Ofta har jag undrat vad som skulle blivit av mig och min liljeprydda penna utan det där Idunpriset. Stolt och skygg, lika rädd att besvära som att ge min värdighet till spillo — hade jag väl någonsin mäktat genomgå den skärseld som i allmänhet kräves för att få en första bok förlagd, recenserad — och läst! Hade jag ej mycket snart återvänt till min första föresats att aldrig ha något med offentligheten att göra? Nu föll mig allt detta utan möda till — min lycka var gjord, som det heter. Tack Idun!

ANNIE AKERHJELM.

Vårt dagliga bröd på tåget.

(Forts. fr. sid. 37.)

gande järnvägsvagn bara för en enda dag, och tag med jämnmod såväl den befogade anmärkningen som den som utslungas bara för att vederbörande tro att han därmed verkar belevad och krogvan. Bibehåll ert lugn medan ni står och ser på hur gästen tar sin serviett, i värsta fall sin näsduk, andas i glaset och torkar det, gnider det blanka silvret och putsar av tallriken ett tag. Den där ogenerade diskingsproceduren som är så vanlig på alla restauranger är en förolämpning. Det är nämligen inte tu tal om att det diskas minst lika noggrant under den stränga kontrollen i ett restaurangkök som i vilken privat diskho som helst.

Vad hygienien för övrigt angår så är den bakom kulisserna i ett restaurangkök sådan att även den som lider av bacillskräck tryggt kan äta och dricka och göra sig glad. Det finns nämligen ingen myndighet som är så påpasslig som hälsovårdsnämnden.

THUJA.

Iduns kvinnoklubb

(Forts. fr. sid. 38.)

Medlemsavgiften kr. 10: — upptages vid samkvämen, då nya årskort utlämnas och gamla utbytas.

Om programmet vid första klubbssammankomst läs nästa nr av Idun.

Ett tack för julfesten.

Man har bett oss införa följande tacksamhetskrivelse från klubbmedlemmar i Iduns spalter — arrangörerna tacka för vänligheten:

Till arrangörerna för Julfesten.

Medlemmarna i Idunklubben ber att få till arrangörerna framföra sitt hjärtliga tack för den utomordentligt väl arrangerade "lilla julafton". Man kände redan nere i hallen att det var fest i luften och det vill inte säga litet. När vi så kommo upp till den så vänligt inbjudande salen i Högloftet med jättegranen och den sprakande brasan, då fanns ingen av oss som icke utan tacksamhet tänkte på dem som kommit med uppslaget att förlägga festen till Skansens Högloft. Det vi sedan fingo njuta utav såsom varm glögg och julgotter vilket båda-dera hör till en verklig julfest, stämde oss än mer till tacksamhet.

A klubbmedlemmarnas vägnar,
Agda Grotthe.

Vidare har fröken Alida Valentin bett att få plats för följande:

Då det är mig omöjligt att nå alla de medlemmar i Iduns kvinnoklubb med personligt tack som på julaftonen överraskade mig med en så storartad gåva ber jag att på detta sätt få framföra min varma tacksamhet och djupa rörelse över all denna vänlighet, som jag känner mig mycket litet förtjänt av.

Alida Valentin.

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.

MODERNA LINJER

De raka linjerna fordra en smärt figur. Använd därför i stället för det starkt fettbildande sockret **Crystallosetter**, som ej giva fetma. En ask med 500 tabletter kostar endast 50 öre.

Crystallosetter

BERGS AKTIEBOLAGS NORRKÖPING

BOMULLSVÄVNADER HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad vävnadshandlare

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56 och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30 och Sö. 15735.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemslöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & C:o Vävskedsfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

En stor drottning.

(Forts. fr. sid. 41.)

tidigt som han — ett geni och en människokännare av rang som han var — förstod henne bättre och behandlade henne rikligare än någon av sina företrädare eller sina efterföljare. »Gladstone behandlar drottningen som en statsinstitution», sade han, »jag behandlar henne som ett fruntimmer.» I tron på Britanniens världsfattande uppgift möttes de båda, och det var också han, som 1877 fäste det strålande indiska kejsardiademmet på hennes panna.

På gamla dagar kom ock drottning Victoria att stå för hela världen som ett förkroppsligande av den brittiska riksenheten och det nationalmonument, som restes över henne framför Buckingham Palace i London, ger på samma gång ett uttryck åt hennes undersåtars tacksamhet gentemot regentinnan och deras beundrande kärlek till henne som enskild person.

Stor medfödd begåvning och vida vyer ägde hon icke, och i sin utrikespolitik tog hon allt för ofta hänsyn till sin egen stora familjs och släkts intresse, men hon ägde i sällsynt hög grad bon sens och kom härigenom vid många tillfällen att på ett fördelaktigt sätt ingripa i sitt folks och därmed i hela världens öden. Som mor och maka utvecklade hon dock sina yppersta egenskaper. De allegoriska bilder, vilka på nationalmonumentet omgiva hennes vita marmorstaty, »Modet», »Ständaktigheten», »Rättvisan», »Moderligheten» och »Sanningen», stå där förvisso icke utan orsak. Det är också som människa som eftervärlden kommer att ställa henne högst.

Sin essay om henne avslutar Hagberg med följande fina och träffande reflektion: »Med några av sina vackraste och mest typiska egenskaper liknar hon kanske mer än någon annan den av sina sondöttrar, vars minne är oss svenskar kärt och välbekant.»

De som hava känt kronprinsessan Margareta, ha lätt att förstå drottning Victoria av England som ung.

Det skulle kunna tilläggas och bör understrykas, huru hon genom sitt strängt mönstergilla och pliktrogna liv kom att utöva mycket stort inflytande på hela den engelska nationen, som av ålder varit van att hämta sina förebilder från tronen. När man jämför hennes närmaste föregångares, portvinets och äktenskapsskandalernas England, med den victorianska eran, faller hennes inflytande i ögonen. Men detta sträckte sig vida utom hennes lands gränser. För utbredandet av det höga värdesättandet av de begrepp, som känneteckna engelskt hemliv, kom hon att genom sina avkomlingar i olika europeiska furstehus spela en stor roll, och väsentligt ingripa i all västerländsk levnadsförening.

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören Annonsskontoret: Norr 6147
Norr 4304 Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Hel marg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

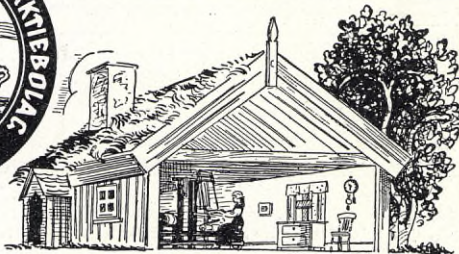

*Vackra händer
trots köksbestyren*

Varje husmoder, som lägger sig vinn om att själv utan hjälp ställa och styra i sitt hem kan ej undgå att utsätta sina händer för risker. Huru lätt uppstå ej sprickor, narighet, ömhet och rodnader i huden vid de dagliga köksbestyren? Därför bör också *Gahns Maniol* finnas i hemmet. Ty intet preparat har en mera välgörande och helande verkan på huden, vars åkommor effektivt förebyggas samtidigt som smidigheten och lenheten återkomma.

MANIOL

Namnet *GAHNS*
är en garanti för
förstklassigt fabrikat.

Behåll i minne:
begär Marks linnet!

Bästa linnet nu som förr

kommer från Kungsäter, Marks härad. Modern storindustri har framvuxit ur den uråldriga hemvävningen, men varan är alljämt marknadens främsta. Marks linnevaror äro *klisterfria*, och behålla därför efter tvätt samma fasthet och förnäma utseende.

MARKS

HANDDUKAR och DUKTYGER.

MARKS LINNEMANUFAKTUR AKTIEBOLAG, KUNGSÅTER

ARMOFIN

är medlet för den moderna kvinnan, som verkligen sätter värde på att alltid vara torr, sval och luktfri under armarna och kunna spara sina blusar. Då Armofin på ett fullt naturligt sätt verkar botande, utan att tilltappa porerna, kan medlet användas med allt längre mellanrum. Innehåller ej formalin! Fullkomligt oskadligt! Ööverträffat! Hundratals intyg! Obs! Om man ej helt vill borttaga svettningen utan endast lukten och uppriska armhålorna, utspädes Armofin med något mindre än 1/2 vatten. Armofin säljes i alla Parfym- & Kemikalieaffärer till 2:— kr. pr. flaska.

KEM. TEKN. FABR. ARMOFIN
Landskrona.

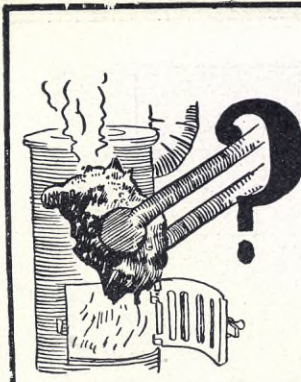
SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: *M a l m ö*

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

Avfall

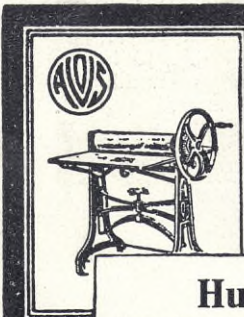
förhindrar effektiv eldning och måste därför avlägsnas. I den mänskliga kroppen bildas parallellt härmed ämnesavfall, som stör det intima för hälsan nödvändiga samarbetet mellan muskler och nerver. Resultatet är de irriterande smärtor och lidanden, som de flesta känna till.

Aspirin-Tabletter återställa snabbt sunda och normala förhållanden genom förbättring av blodcirkulationen och avlägsnande av de besvärliga orsakerna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen „Bayer“ med det gula bandet och garantimärket.

Pris kr. 1.-

Kvinnan som du gav oss manglar hälsigt med Avos.

Husmödrarna

finna hos Avos-mangeln de egenskaper, de fordra av en god mangel. Tyst och lätt gång. Ny patentkonstruktion, varigenom även de största plagg kunna manglas utan att slitas. För ej Eder handlande Avos, tillskriv

AVOS, Örebro.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

Att veta sig vara vacker

— d. v. s. att äga en klar och ungdomligt frisk hy — vilken härlig känsla för varje kvinnall Tillfredsställelsen ökas också genom vissheten, att den för huden milda och välgörande

YvY-Tvålen

alltid finns inom räckhåll för att bevara detta av alla kvinnor eftersträfvade tecken för skönhet.

A.-B. YvY-FABRIKEN,

Pris 1 kr.

Dr. Frimms Bröd för
Gockersjuka
hos John Asklands Ångbageri Göteborg, tel. 1428 3326 2422.

Tidens signaler.

Professor Alma Söderhjelm's nya bok »Den stora revolutionen». Av Lydia Wahlström.

»Den stora revolutionen» heter professor Alma Söderhjelm's senaste verk, som är vetenskapligt anlagt utan att därför »lukta lampolja» som d:r Lydia Wahlström här framhåller i sin recension.

HUR ALMA SÖDERHJELM KUNNAT hinna med både romaner, dramer, teaterkritik, kåserier, historiska essayer, vetenskapligt skriftställer och sällskapsliv, det är en gåta för mängden i dessa dagar. Kallelsen till professuren i modern historia i Åbo, kom också antagligen som en överraskning för den, som inte känt henne från en annan sida än den så kallade »glada vetenskapens». Själv var hon kanske inte fullt så överraskad — jag minns hur hon en gång yttrade: »Jag får allt jag någonsin kunnat önska mig i livet, men jag får det alltid för sent.» Men nu kunna hennes vänner, inte annat än hoppas, att hon måtte få i rikt mått erfarva sanningen av den gamla sats, man i barndomen brukade få skriva efter förskrift, nämligen »lärdomens rot är bitter, men dess frukter äro ljuva». Kanske att hon t. o. m. skall kunna för sina blivande lärjungar vid akademien göra lärdomens rot en smula ljuvare än den vanligen brukar förefalla. Åtminstone har hon i sin nyss utkomna bok *Den stora revolutionen* (Natur & Kulturs förlag 1927) gett en provbit av sina lärda mödors resultat, som på intet sätt »luktar lampolja» såsom fransmän och tyskar bruka säga om studerkammararbete.

Alma Söderhjelm skrev sin doktorsavhandling i Paris år 1900, efter att ha studerat under ledning av Frankrikes dåvarande störste kännare på revolutionshistoriens område, Aulard, och hon har sedan med några års uppehåll för utarbetande av fyra band finsk stads-historia, aldrig låtit sina studier över revolutionen ligga nere. I mestadels populärt skrivna arbeten, såsom *Kulturförhållanden under franska revolutionen*, *M:me Rolands brev*, *Napoleons syskon* och *Revolutionärer och emigranter*, har hon då och då låtit oss se in i sin verkstad, tills hon under de sista åren också utgivit ett vetenskapligt arbete på två band, *Sverige och franska revolutionen*, vars källor härstamma från både Paris och Stockholm. Och under tiden har hon, omväxlande med romaner och journalistik dessutom, utgivit ett par band av Axel von Fersen d. y:s dagbok, vars innehåll hon på samma gång kommenterat med ett överseende och en förståelse, som nästan föranleder en undran över hur en så pass torr och konventionell natur som Fersen kunnat bli föremål för så många intelligenta kvinnors dyrkan — inte bara Marie Antoinettes och hertiginnan Charlottes, utan också professor Alma Söderhjelm's...

Det är självklart, att den som ägnat tjuguar åt forskning på ett specialområde, skall vara fullt hemmastadd där, och det är med stor trygghet man lämnar sig åt hennes framställning, då hon nu börjat utgiva en större revolutionshistoria. Från läsaren kostar det ingen möda att följa med, hon är så fullständigt härskare över materialet, att man ofta har intrycket av att läsa en samtidas memoarer. Detta gäller särskilt den inre historien, i synnerhet det rent kulturhistoriska. I emigrantlivet i Coblenz med all dess flärd och ynkedom, teaterförhållandena i Paris, klubbarna och sällskapslivet rör hon sig med en deltagares detaljkännedom, men även på riksdagsläk-taren får man följa hennes erfarna ledning: hon underrättar oss om vad som sker i det som sker, och tyder skådespelarnas mängden gång dunkla ord och spelets dolda mening. Hennes starkaste sida ligger utan tvivel i karaktäristikerna, som verkligen göra de handlande personerna levande för åskådaren. Som exempel kan nämnas teckningen av grevinnan

Lätt som fågeln

förnimmer man sig när man tar ett glas **FRUKTSALT-SAMARIN**, ty det uppfriskar och renar blodet, utdriver från organismen otjänliga ämnen, gifter som underminerar hälsan. Man håller sig i fin form och god vigör genom att dagligen dricka ett par glas **Fruktsalt-Samarin**.

Pris pr fl. 2.50 som räcker till 50 glas samarin hälsovatten. Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabr., Sthlm.

Carl Lundgren

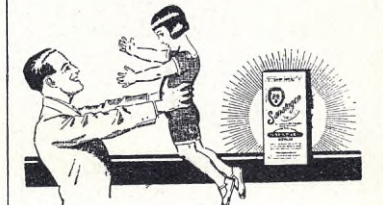
Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

Skospecialist

för sjuka och ömma fötter.
I elegant utförande.

Bevara Edra lackskor vackra genom att från första stund vårda dem med Lacking

Hälsa och styrka

uppnår var och en genom att använda Sanatogen. När man märker, att de psykiska och fysiska krafterna försvinna och att sömnen icke vederkriver tillräckligt, bör man stärka sig med

Sanatogen

Över 24,000 skriftliga uttalanden från kända läkare rekommendera att använda Sanatogen som styrke- och nervnäringsmedel vid de flesta svaghetstillstånd:

nervsjukdomar, tuberkulos, blodbrist, mag- och tarmsjukdomar, vid ämnesomsättningsrubbingar, för kvinnor och barn.

I förpackningar från 1:75 på alla apotek samt i färg- och kem. affärer. Alla kunna lära känna Sanatogen! Insänd blott kupongen.

A.-B. SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

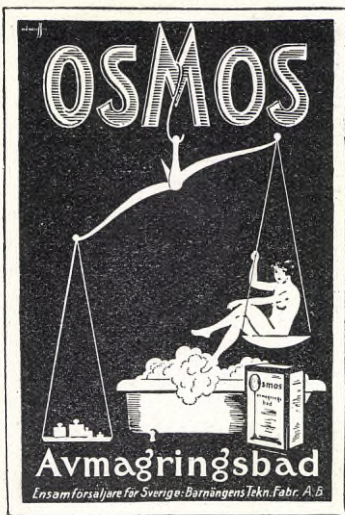
Sänd mig gratis och franko:

Sanatogenprov och broschyr

Namn

Titel:

Adress:

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

- Malteextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
- Malteextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
- Mineralvattensalter Vitrum.
- Laxérmarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.
- Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.
- FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.
- Tillverkas å
- Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.
- Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

de Polignac. Marie Antoinettes goda vän, som "hade ett förtjusande barnansikte, ett par drömmande, sammetsmjuka ögon och ett av dessa duvolika, rena utseenden, vilka aldrig underlåta att med framgång vädja till människornas godtrogenhet", men som under denna yta dolde "en närighetsdrift och en fåfängas ärelystnad, vilken till och med vid ett hov och på en tid, då allt gick ut på att roffa åt sig penningar, äreställen och utmärkelse, väckte förakt bland de medagerande och bitter förtrytelse hos åskådarna".

Alma Söderhjems revolutionshistoria kommer vid en tid, då Frankrikes historiker lärt sig att göra en smula mer rättvisa åt revolutionen än vad föregående generation med Taine i spetsen brukade göra. Det är nu inte längre fråga om att ensidigt peka på dess brist på historiskt sinne eller beklaga sig över dess meningslösa grymhet mot sådana oskyldiga martyrer som Ludvig XVI och hans gemål. Man vet nu bättre än förr, att ett röjningsarbete måste ske, innan ett nytt samhälle kunde uppbyggas och att kungaparets lidanden oftast berodde på deras egen hopplösa okunnighet om tidens signaler. Men å andra sidan äro nutida forskare skarpare än forna tiders i domen över revolutionens handlingssätt mot kyrkan, där den med påfallande brist på psykologisk blick drev upp folkets religiösa känslor till fanatism genom en på sannskyldigt jesuitmanér bedriven inkquisition mot alla, som inte hyllade den liberala dogmatismen. Det ligger emellertid bäst för fransmännen att tänka i raka linjer utan hänsyn till nyanser, och därför kommer det nog att dröja länge innan vetenskapens objektiva resultat möjliggjort en allsidig och vidsynt uppfattning hos Frankrikes bredare lager. Än i dag står revolutionen som ett slags religion för de liberala fransmännen och som själva Uppenbarelsebokens skarlkansröda vilddjur för de utpräglade katolikerna. Paul Bourget har i sin roman L'Etape gett en förträfflig teckning av denna motsättning inom det moderna franska själslivet. På dylika håll finns ingen möjlighet för ett lugnt resonnemann: den radikala riktningen tycks tvärtom under efterkrigstiden börja på att utveckla sig till ett slags bolsjevism i bedömandet av skräckregeringen och den katolska tillmäter åt frimureriet en skuld för revolutionens förvillelser, vilken helt visst icke kan bevisas.

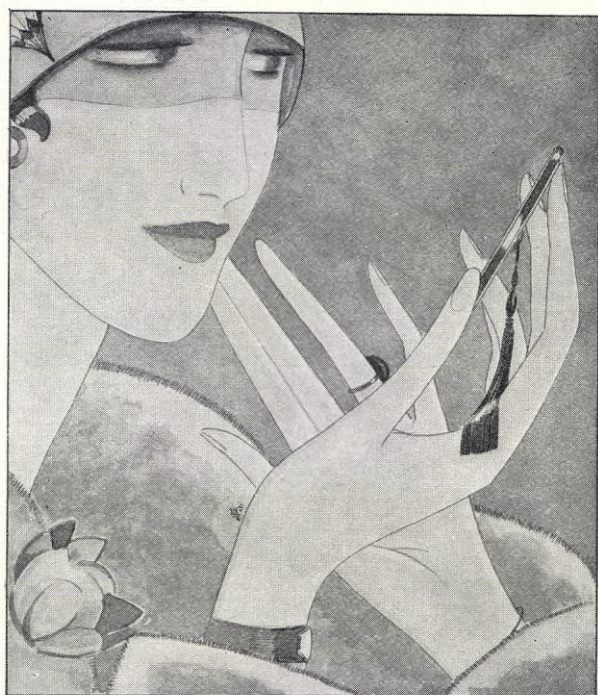
När så förhåller sig, kan det vara en god sak, att utlänningarna taga sig an den franska revolutionshistorien. Alma Söderhjelm har därvid även god hjälp genom sin egen färska erfarenhet av revolutioner — när hon en gång skriver sina memoarer, komma de säkerligen att berätta om upplevelser, som tävla med dem hon ger oss till livs i sitt senaste historiska arbete. Nordisk Familjebok har till yttermera visso något att förmäla om den nyss utnämnda professors modiga deltagande i Finlands frihetskamp. Sådant ger en självsyn på historiska händelser, som ingen lärdom ensamt kan skänka. Det är också med stora förväntningar vi motse nästa del av hennes bok.

LYDIA WAHLSTRÖM.

Om Idun

blivit slutsåld på båtar och tåg så var vänlig anmäl detta omgående till Iduns Expedition, tel. 16 46 och Norr 61 47.

Den rätta köldcremen!

I kyla kan huden ej skyddas med någon vanlig vattenhaltig hudcreme. Riskera ej Er hy och Ert utseende — tag den rätta köldcremen, F. Pauli's äkta Liljemjolk-Creme! En ingnidning strax innan Ni går ut — och hyn har ett osynligt skydd, som på samma gång gör den mjuk och smidig och giver den ungdomlig friskhet.

Originalburk 2:50
Dubbelburk 4:—
Originaltub 1:—
Dubbeltub 1:50

F. Pauli's äkta Liljemjolk-Crème

Obs.! Överfet med blå etikett

F. Pauli's äkta Liljemjolkcreme-Tvål är mild!

Mayonnaise i dag?

SENAP

är den äldsta aptitväckaren och den bästa ty den

BEFORDRAR MATSMÅLTNINGEN

Tag en smula Colmans senap i mayonnaisen och Ni märker genast, vilken pikant, ny arom den får.

Colmans SENAP

Blanda den FÄRSK varje dag

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Ud val av tidning

kom ihåg

Nerikes Allehanda

som är

Örebro läns största, förnämsta
och innehållsrikaste tidning

Allvarsmänniskor

kunna stödja den nödvändig striden på samlad front mot den ödesdigra, vitt förgrenade sedliga avrustningen i Sverige.

Anmäl medlemskap i

Svenska Riksförbundet för sedlig kultur,
Kommendörsgatan 9, Stockholm.

Full valuta för den ringa årsavgiften av en (1) kr. (mot postförskott) genom gratis tillsändande av På Vaks fyra årshäften (omkr. 200 sid.).

JURIDISKA RÅD.

Fråga: Min systers fästman innehar anställning i utlandet. Vår fader efterlämnade vid sin död en relativt stor förmögenhet. Huru bör förfaras, för att min systers tillgångar alltid skola kunna bevaras, som en trygghet för hennes framtida oberoende.

Fästmannen är nödsakad att begära utländskt medborgarskap. Måste min syster även göra så, sedan de blivit gifta.

Undrande.

Svar: Äktenskapsförord bör upprättas av innehåll, att egendom, som tillhör eller tillfaller endera av makarna skall tillhöra honom enskilt. Sådant förord skall skriftligen uppsättas och bestyrkas med vittnen samt ingivas till rätten i den ort, där mannen är skyldig att svara i tvistemål, som röra hans person, eller om mannen ej är skyldig att svara

vid svensk domstol, till rätten i den ort, där hustrun bör svara i sådana mål.

Någon skyldighet att begära medborgarskap i det land mannen tillhör föreligger icke. Hustrun förlorar svenskt medborgarskap, om hon blir medborgare i annat land och där har eller efter förvärvet av medborgarskap där tager sitt hemvist.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Draperier.

Fråga: Vore tacksam få ett råd av Idun med vilka färger, helst 6 å 7 valörer, jag bör brodera ett draperi av den färg medföljande prov utvisar. Broderiet stort och rikligt. Finnas absolut soläkta yllebrodärgarner?

Prenumerant.

Svar: Eftersom broderiet redan är rikt i mönstret, vill jag avråda från att använda allt för många färger. Några olika nyanser av brunt i ylle; därtill oblekt linnegarn, som skänker broderiet en fast silverglans. Med denna lugna färgskala kommer mönstret att verka homogent.

Klippans färgeraktieföretag är känt för att ha soläkta garner.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredning och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

Scen och Film

Oscarsteatern har varit i en lycklig stund, då den tog upp Bernard Shaws *Candida*, som tillhör förf:s dramatiska bravurperiod. *Candida* har givit fru Brunius tillfälle att ge en äkta och vacker skapelse av en stark kvinnlig personlighet. Hon har äkta tonfall och hon har avslipat rollen i facetten, vilket är riktigt. En så ovanlig och fördomsfri, prästfru kan nog inte förekomma annat än hos Shaw, men hon är levande och allt vad hon rör vid, väckes till liv. Gösta Ekman hade gjort en ung Shelley av den adertonårige, världsfrämmande, överkänslige studentpojken, som tillber *Candida*. Han fick fram det gossaktiga hos Eugene, men även storheten bakom allt det opraktiska och de nervösa känningarna. Hugo Björnes självbeträdnade präst, som får känna marken darra under sig, var en av skådespelarens omsorgsfullt gjord studie. Slutligen må nämnas Ester Sahlins lilla fula, obetydliga maskinskriverska, som fick tillräckligt av omedveten löjlighet och Wahlboms högst oprästerliga svärfader. Det var inte någon cockneytyp, som Shaw menat den, bara en vanlig roffare och skurk. den föll också något ur ramen i den eljes förträffliga ensemblen. Premiärpubliken var förtjust.

Vic.

"Sol ute — sol inne", nyårsrevyn författad av Erik Lindorm och Wald. Dalquist, gjorde det inte lika soligt för Folkteaterns publik som Karl-Gerhards revyer. Lindorm har nog gott korn och lämpligt satirisk blick på tillvarons och samhällets revy, men han saknar fantasi, teatertechnik och soligt humör. "Sol ute — sol inne" är knappast ett kåseri, närmast ett ganska torrt referat och något litet predikan. Oss förefaller det att Lindorm skulle göra både sig själv och allmänheten största tjänsten med att inte sälja sitt välförtjänta renommé som skald, kåser och kritiker på svaga scenalster. Hans kompanjon Wald. Dalquist hade lyckats bättre med sina kupletter, som voro rappa, fyndiga och roliga och föredrogs briljant av honom själv. Fru Dalquist hade inte mycket att göra, men gjorde det bra och detsamma kan sägas om det övriga kvinnliga gardet.

Där ligger något under,

att
PARADISMADRASSERNA
vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och decinficeras å egna moderna specialfabriker.
Paradismärket står därför i en klass för sig.
Tillverkas av:
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG.
Fjädrrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik.
Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

Nya Dagligt Allehanda

behöver icke slå på reklamtrumman för sig själv.

Hundratals framstående svenskar, vänner och motståndare, ha under det gångna året givit offentlighet åt sin höga uppskattning av Allehandas överlägsna och kraftigt opinionsbildande journalistik.

Enastående i svenska pressen äro:

Nya Dagligt Allehandas spetsartiklar,

de i hela landet lästa och för sin muntert satiriska ton uppskattade artiklarna å första sidans första spalt. Varje artikel illustrerad med en karikatyr för dagen.

Nya Dagligt Allehandas Söndagsbilaga

står på hög intellektuell och litterär nivå. Har vunnit varmaste erkännande.

Bland Allehandas övriga specialiteter märkas:

Doktor Knut Hagbergs, den främste svenske essayistens, ypperliga framställningar av märkesmän i politik och litteratur.

Friherrinnan Annie Åkerhielms artiklar för Sveriges kvinnor.

'Argentarius' för sin eminenta sakkännedom uppskattade ekonomiska och politiska artiklar.

Doktor Ivar Ömans statsvetenskapliga och historiska artiklar och essayer.

Häradshövding Th. af Ekenstams: En riksdagsmans memoarer.

Varje dags nyheter komma snabbast i Nya Dagligt Allehanda.

Prenumerationspris:

För helt år kr. 36, halvt år kr. 20, kvartal kr. 10, månad kr. 3:50.

Prenumerera på och annonsera i

den i redaktionellt och ekonomiskt
hänseende oberoende

Nya Dagligt Allehanda

Anna Lisa Baude och Karen Rasmussen. Hr Wingårdh är en utmärkt revyartist, som man alltid ser med nöje och särskilt som Karl X Gustav. Baletten i ganska rysliga dräkter gjorde ingen glad.

E. N.

Provet.

(Forts. fr. sid. 42.)

gångar, annars blir du nog varse en hel del. Gå ut i köket och se, om du inte kan diska upp litet.

Under flickans frånvaro talade värdinnan högre och mer obesvärat. Hon underrättade den besökande om att förhållandet att dottern delade rum med en god vän. i stället för att leva under en god mors uppsikt, var en av de beklagligaste händelserna i ett liv, som icke varit utan själsliga sorger. Inte så, att Gertie var att klandra. Visst inte. Alla flickor, som kommo sig upp i världen, kände sig naturligtvis hägrade att umgås med dem, som hade det bättre, och då glömde de lätt bort hemmet. Faktiskt hade Gertie inte varit här på besök på tre månader.

— Var hon ensam sist? frågade mr Manners artigt.

Dörren till vardagsrummet stod öppen, och det såg som om köksdörren icke var stängd. Alltså fick den unge mannen inte mer

än en blinkning till svar på frågan, blinkningen antydde, att det var bäst icke visa någon överflödigt nyfikenhet. Hustes fru fortfor med sina upplysningar och förklarade, att Gertie var en plikt-trogen dotter, såsom barn voro nu för tiden, och kanske att när hon blev gift, de gamla vänskapliga relationerna åter skulle förnyas. Det skulle alltid finnas en kniv och gaffel för hennes räkning vid Danvers Street, och en kniv och gaffel åt hennes man. Om det dessutom skulle finnas

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar å 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

En absolut oskadlig avmagring.

Hastigt verkande avmagringsmedel — såsom sköldbröskpreparat, starka jodpreparat o. dyl. — böra endast användas under läkarens kontroll, då alla medel, som medföra *hastig* avmagring, kunna vara skadliga för hälsan.

En oskadlig avmagringskur

kan däremot alltid tagas med Facil-pastiller, som verka på så sätt, att de begränsa organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll och därigenom *gradvis* avlägsna redan bildade fettansamlingar.

Facil-pastiller erhållas å alla apotek i glas om 100 pastiller till kr. 4.00 pr glas. Beloppet kan även insändas i frimärken till Central-Laboratoriets Facil-Depot, postbox 365, Stockholm I, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

En Facil-avmagringskur garanteras vara absolut oskadlig. Berömmande utlåtanden från belåtna förbrukare inströmma oavbrutet till Laboratoriet.

Västerviks-Posten

Morgontidning för Norra Kalmar län

Utgives varje söndag, tisdag, torsdag och lördag. Vål spridd över hela länsdelen såväl i städerna som på landsbygden.

Nytt modernt 8-sidigt format

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

något att äta, var en detalj, som man inte kunde garantera.

Det berodde på kontorsarbetet. — Är ni anställd på ett kontor? frågade mr Manners med utöskt intresse.

— Ja, svarade hon.

— En ansvarsfull plats?

— Om jag inte vore där och sopade sedan bokhållarna gått, vem skulle då göra det? I själva verket har jag inte varit hemma länge från arbetet nu. För närvarande har jag plats i ett hus vid Victoria Street.

— Det var besynnerligt, jag har också plats vid Victoria Street.

— Bevare oss väl, utropade hon i ett tonfall av förundran. En dånande knackning hördes på dörren. Gertie, skrek hon. Jag släpper in din stackars far. Gå — sade hon till mr Manners — ut i köket och hängla litet med henne, medan jag säger ett ord till gubben.

Mr Manners tyckte, att den unga flickan inte var så ivrigt sysselsatt med huslighet, hon hälsade honom med ett blekt leende. Det fanns två pinnstolar i köket, och från en av dem stälpte han ned en grå katt. Från den andra tog han bort en mugg och ett tjockt glas.

— Vad tycker du om mor? frågade miss Hazlewood med ett försök till munterhet.

— Hon frapperar mig, svarade han omsorgsfullt, som något — vad skall jag säga, något ovanligt. Hon är kanske den ovanligaste person jag någonsin träffat.

— Vänta tills du får se far.

— Är han —

— Ja, det är han, sade hon i bestämd ton.

— Jag antar, anmärkte han, att det inte vore nödvändigt att råka dem så mycket, då vi bli gifta.

— De skulle ju inte bli dagliga gäster, men jag måste naturligtvis visa dem dotterlig vördnad. Jag hoppas, du inte vill att jag skall ignorera dem alldeles.

— Vi kunna ju diskutera det längre fram.

— Nej, förklarade miss Hazlewood energiskt. Vi måste diskutera det nu. Jag kunde ha dolt dem båda två, men jag föredrog, att du skulle lära känna dem och själv avgöra, om de inverkade på dina känslor till mig. Det är inte för sent att dra sig tillbaka.

— Min egen Gertrude, sade han. Så du talar, i alla fall måste jag medge, att din mor inte precis är mitt ideal för en svärmor. Jag kan tänka mig, att vi inte skulle bli så förtjusta, om hon plötsligt seglade in, då vi hade främmande.

— Betänk dig väl, bad fästmon, jag vill inte att du gör något, som du sedan ångrar.

— Men jag förstår inte riktigt, varför inte du, som har så stora inkomster, ger dem understöd, så att de...

Husets värdinna bad om ursäkt för att hon störde och förklarade, att hennes man nu var villig att motta den unge mannen. Jag har berättat allt om er, sade hon stolt, och ni kommer att finna honom beskedlig som ett lamm.

Den väldige, bredaxlade mannen räckte mr Manners en väldig hand och sade: Lägg den där! och gav den en tryckning, som kom gästen att önska, att man visat honom mindre hjärtlighet. De satte sig sedan mitt emot varandra, och den väldige mannen lutade armbågen mot ett oskyldigt runt bord, som sviktade under tyngden. Mr Manners bjöd sitt cigarettetu.

— Jag har rökt Gröna nöden, förklarade den andra beslutsamt, och Gröna nöden skall jag fortsätta med så länge jag har kraft att dra ett bloss. Tack, min gubbe lilla, jag tänder efter er.

Han sken upp. — Nå, han lutade sig tyngre mot bordet — vi vill

inte ha något gräl eller bråk, vi vill inte bli uppskakade av några beskrivningar, det enda vi vill veta är om ni tänker uppträda rejält och hyggligt mot våran Gladys.

— Gertrude, rättade den unge mannen.

— Om jag vill kalla henne Gladys rätt och slätt, han talade med bister övertygelse, tror ni då, att ni är rätte mannen att hindra mig? Tror ni ett enda ögonblick, att jag tänker låta en gröngöling som er...

— Uttryck er-hövligt, befallde unge Manners skarpt.

— Gör jag inte det kanske?

— Ni är grov i munnen, förklarade Manners, som ni kan vara.

— Ni har inte sett mig riktigt i form, min gubbe, sade den väldige jätten helt häpen, annars skulle ni inte säga det. Då jag sätter mig i sinnet att vara vad ni kallar grov i munnen, använder jag ett språk så att luften blir blå på många mils avstånd. Jag minns att en gång, då hon kom hem med en pojke, som hon kommer med er nu... Hantystnade plötsligt...

— Försök förstå detta, befallde Manners. Använd er slöa hjärna och...

— Vem är det nu som är grov?

— Och fatta, att jag inte tänker tillåta er att tala till mig som

NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

PHOSPHO-ENERGON

sedan länge stått i främsta ledet. Phospho-Energon är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans, är ingående kliniskt prövat och har av de förnämsta in- och utländska läkare givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av nervositet o. nervösa svaghetstillstånd har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke "ögonblickligen nervlugnande och rogivande" — försvagar och sliter därför ej nervsystemet — utan det uppbygger under kurens förlopp på ett naturligt sätt hela nervsystemet, stärker organismen och ger åt överansträngda och försvagade personer det tillskott av energi och självförtroende, som är oundgängligen nödvändigt för övervinnandet av nervositet och därmed förknippade svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås å alla apotek i burk. å 100 och 300 st.

ni talat till de andra. Ni skall tala akttningsfullt och ni skall tala hyvsat.

— Ni slår verkligen mitt rekord, menade gubben. Det är nog gott och väl för bildat folk som er att klara er utan vad som kallas språk, men jag har inte något annat sätt att uttrycka mig.

— Var då tyst, befallde Manners.

— Hellre än det kan jag slåss med er på fläcken.

— Jag är redo, sade den andre.

Han tog av kavajen, jätten betraktade honom uppmärksamt medan han vek upp skjortärmarna.

— Det är något visst över er, sade han akttningsfullt, som jag beundrar. Ni är modig, det är vad ni är. Å andra sidan har

jag tekniken inne. Det är därför jag skulle klå er, om vi tog ett nappatag.

— Ni är för fet, sade Manners, och för fläskig. Det måste vara åratat sedan ni hade boxhandskarna på.

— Jag måste sluta, sade han, därför att jag hade för svagt hjärta.

— Det kan hända att ert hjärta är svagt, men jag är viss om att det är bättre än er hjärna.

— Ska de vara en komplimang? undrade den andre förbryllad. I så fall tar jag emot den, och jag försäkrar er, att det är min önskan, att vi bli de bästa vänner. Sätt nu på er kavajen och sitt ned och låt mig få veta allt om er och vår flicka. Om jag gick för långt i något jag sade nyss, så får ni skylla det

Inom hemmets väggar

är det som de flesta beslut om inköp träffas. Planlägg Eder annonsering med tanke härpå!

De sydsvenska hemmens tidning

framför alla andra och den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning är

SKÅNSKA DAGBLADET

Stockholms Dagblad.

*hör allt just
och som för
ser! sker!! er!!!*

på en ängslig fars oro. Hon är vårt enda lamm, och om det skulle gå galet med henne... Han drog upp en solig näsduk, och medan han gned ögonen, beklagade han, att han icke kunde bjuda varken sig själv eller gästen på ett glas starkt.

Han hjälpte upp denna brist efteråt genom att låna en shilling. Då han gick, gav han Manners sina lyckönskningar och talade med välbehag om den heder han skulle göra åt dryckerna vid bröllopsfrukosten.

— Jag tycker om dem, förkla-

rade unge Manners för sin älskade, medan de väntade på omnibussen en stund efteråt vid stads- huset. De äro litet grovkorniga kanske, men jag tycker om dem.

— Det gör mig så glad, käraste. — I dessa tider, fortfor Manners, då man upptäcker tillgjordhet nästan överallt, är det uppfriskande att möta människor, som säga vad de mena och mena vad de säga.

— Och du tycker inte mindre om mig därför...

— Min älskade flicka! utropade han, jag kan ärligt säga dig

en sak, vad som hänt i kväll har inte på något sätt minskat min tillgivenhet för dig!

Följande kväll tittade skurgumman in i stenografernas rum på kontoret vid Victoria Street, där Manners satt och skrev vid sitt bord. Hon hostade för att väcka hans uppmärksamhet.

Ja visst, han steg upp från stolen. Det är avlöningsdag. Vid vår föregående uppgörelse här, miss Hazlewods namn som referens, nämnde ni den summa hon betalade för att ni vid vissa till-

fällen låtsades vara hennes mor.

— Sju shillings och sex pence.

Men när allting stiger i pris...

— Ni gav mig fel adress. Jag var hjärtskrämd, då jag upptäckte, att vi hade gått förbi Poulton Street.

— Vi flyttade i en fart, förklarade hon, på grund av vissa förhållanden. Jag hann i alla fall underrätta den unga damen. Som jag sade er, ville hon bli älskad inte för pengarna, hon förtjänade, utan för sin egen skull, och hittills har besöket alltid avskräckt herrarna. Och eftersom jag händelsevis råkade kunna ge er upplysningar på förhand och eftersom jag inte kan få det här arbetet mera så...

Han räckte henne en sedel. — Det behövs inte något kvitto, sade han.

Christianus Sextus. Den norske författaren Johan Falkberget har nu fullbordat första delen till en större historisk roman "Christianus Sextus", som har utsänts från Framtidens Bokförl., Malmö.

"Christianus Sextus" är en gruva i Röros gruvdistrikt, och det är ödena och händelserna kring densamma från 1700-talets första decennier fram till nyare tid, som skildras. Det är tretton jämtlänningar som bli denna gruvas första "gesäller". I första delen berättas om deras invandring och första arbetstid, och i ett par följande volymer av arbetet få vi följa våra landsmäns skiftande och växlingsrika tillvaro sedan de s. a. s. hunnit bli en "nation" i nationen — ja, vi få så småningom se, hur denna "nation" tillsammans med de svenska egenkaperna, språket och släktskapsförbindelserna dör bort för att helt uppgå i broderlandets folk.

Pris kr. 7:—.

FRÅGOR OCH SVAR!

Kurs i kapp- och klädsömnad.

Fråga: Då jag för en tid sedan skrivit till Iduns frågoavdelning var man i Stockholm kan genomgå fullständig kurs i kapp- och klädsömnad, vore jag tacksam få upplysningar därom snarast möjligt. Har genom Idun sett att Märthaskolan öppnats och undrar om man där kan genomgå en kurs, ävenså hos Femina? Men vet inte deras adresser. Vore även tacksam få reda på några pensionat?

Intresserad av sömnad.

Svar: Eder fråga har blivit

PÄRMAR IDUN • 1927

**i rött klotband
med guldtryck**

finnas nu att tillgå hos
hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt

från

IDUNS EXPEDITION

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kr. 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången!

från

IDUNS EXPEDITION

STOCKHOLM

Ni har glömt en sak:

prenumerationen på Aftonbladet för 1928!

Ring därför nu genast. Anrop: Aftonbladet.

KVÄLLSUPPLAGAN, fritt hemburen i bostaden, kostar för helt år kr. 36:—, för halvt år kr. 20:— och för kvartal kr. 10:—

Stockholms Borgarskola

Nedsatt avgift för kasserna I—III.

Vårterminen 1928 (16 Jan.—31 Maj).

SPRÄKLINJEN A NORRMALM: Grammatik- och konversationsklasser på olika stadier i tyska, engelska, franska, ryska och spanska. Nybörjarkurser i alla språken! Privatkurser i italienska, finska, polska, latin, grekiska och hebreiska. Klasser för svensk grammatik och satslösning, litteraturhistoria, uppsatsskrivning och danska. Förmiddags- och aftonkurser.

Inskrivning till den 14 Jan. varje helgri dag Mamskillnadsgatan 58 A, 1 tr., 11—12 f. m. och 7—8 e. m. (N. 8102, säkrast 7/7—7). Till privatkurser inskrivning Brunnsgatan 13, 2 tr.

SPRÄKLINJENS FILIAL A SÖDERMALM: Tyska, engelska och franska på olika stadier. Nybörjarkurser i alla tre språken! Svensk grammatik- och satslösning. Endast aftonkurser. Inskrivning till den 14 Jan. Fiskaregatan 1 (Mosebacketorg), 7—8 e. m. (Sö. 2640).

FOLKHÖGSKOLAN: 1-årig kurs för allmänbildning. Förmiddags- och aftonkurser.

Folkhögskolans 2:dra och 3:dje årskurs med realskolans alla ämnen. Föreståndaren träffas torsd. 8,30—9 e. m. i Malmsskillnadsg. 58 B, n. b., samt månd. och torsd. 11—12 f. m. i Malmsskillnadsg. 50, n. b. Upplysningar å retorsexpeditionen, Brunnsgatan 13, kl. 10—5. Tel. 82 11, Norr 55 31.

(Klipp ut annonsen!)

UNDERVISNINGSNÄMNDEN.

Högre kurs i Franska språket

Samfundet Alliance Française och Stockholms Borgarskola.

För damer och herrar med tillräckliga förkunskaper i språket anordnas förmiddagskurser i franska vid Stockholms Borgarskola 16 Jan.—31 Maj i följande läroämnen: Grammaire, Histoire de la Littérature, Histoire de la Civilisation, Lecture expliquée, Diction et Conversation, Composition. Föreståndare: M:lle Signe Berg. Endast infödda lärare. Anmälningar mottagas i Borgarskolans expedition, Brunnsgatan 13, 2 tr., varje helgri dag kl. 10—5. Rektor personl. kl. 11,15—12,30 (Torsd. 11—11,30). Tel. 8211, N. 5531. Klipp ut annonsen. Begär meddelande och schema i bokhandeln.

Örebro Fröbel-Seminarium

Utbildning för barnträdgårdar, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. anstalter. Kurser av olika längd. Erkänt god utbildning. Lämpligt arbetsfält för unga bildade flickor. Prospekt och upplysningar på begäran. Maria Kjellmark, Förest. Riks 1920.

Tjänsten som

Översköterska och husmoder vid Dalbobergens sanatorium

i Vänersberg är till ansökan ledig med tillträde den 1. april 1928. Löneförhållanden äro enligt landstingets lönestat och utgöra lön 1.000 kr. per år och allt fritt samt dyrtidstillägg enligt statens beräkningsgrunder för reglerade verk och ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år med 175 kr. Ansökan åtföljd av ålders-, läkar- och kompetensbetyg, samt uppgift på nuvarande eller förut innehavd sjuksköterskeplats insändes till Styrelsen för Dalbobergens sanatorium Vänersberg senast den 20. januari 1928.

Eventuella förfrågningar göres hos undertecknad.

Vänersberg den 31. december 1927.

Enligt uppdrag:

B. CARLSTEN

Sysselman

adr. Lasarettet Vänersberg.

Tjänsten såsom avd.-sköterska

å manl. avd. vid Västmanlands läns tuberkulosjukhus Skogsfjället vid Västerås är ledig att tillträdas senast 1 mars. Förmåner: Årlig lön kr. 700, 3 åld.-tillägg efter resp. 3, 6 och 9 års tjänst; 40 % dyrtidstillägg för närvarande; 1 mån. semester, varunder utgår kostpengar med 2 kr. pr dag nu. Ansökan med friskbetyg kan föra 1 Febr. insändas till sjukhusets läkare Dr Martin Sjögren, adr. Skogsfjället, Västerås, som lämnar upplysningar i övrigt.

Går Ni utan plats

eller söker ombyte, så sätt in en annons i GÖTEBORGS MORGPONPOST, som är spridd och läst i Göteborg och hela västra Sverige. Sänd in annonsen jämte 1:20 i frimärken e. dyl. till Göteborgs Morgonpost, Göteborg, så får ni resultat.

Plats-annonser (lediga platser och platsökande) införas i båda uppl. av NORRLANDSPOSTEN, Gefle, för 10 öre ordet (dock minst kr. 1,50). Räkna orden och sänd beloppet i frimärken eller skriv å postanvisning.

besvarad i nr 53, det sista numret av 1927. Ett par av sömnadsskolornas adresser återfinnas i deras annonser i nr 1 av Idun för i år. Vid Birgittaskolan är tillfälle till inackordering för eleverna. — Mårtaskolans adress är Birger Jarlsgatan 16.

Här adresser på några pensionat: Pensionat Zander, Artillerigatan 12. Molins pensionat, Skeppargatan 18. Fagerströms Pensionat, Riddaregatan 7.

Pension för prästdotter.

Fråga: 1. Erhåller ogift prästdotter nu 55 år som ej är statsanställd, vid fyllda 55 år pension från Prästerskapets Änke- och Pupill-kassa även efter denna kassas omläggning för c:a 3 år sedan.

2. Kan ogift prästdotter nu 54 år som är folkskollärarinna, tillika med pensionen som sådan, också påräkna pension från nämnda Prästerskapets Änke- och Pupill-kassa vid fyllda 55 år.

"Snart gammal och obemedlad prästdotter."

Svar: Om fadern varit delägare i Prästerskapets änke- och pupillkassa, d. v. s. årligen inbetalt en viss summa, äger dottern att vid fyllda 55 år utbetomma pension, även om hon från annat håll också får åtnjuta pension.

Europeisk resa.

Fråga: Vil De vare så vänlig at gi mig uplysning om den beste reiserute til Tyskland, Schweiz, Italien med tillbakereise over Nizza, Paris og Kjöbenhavn og vilke steder bör man bese under reisen. Reisens varighet er tänkt ca. 3 måneder.

Taknemmelig abonnent.

Engelbrekts Sjuksköterskebyrå

ansk. ex. sjuksköt. och enklare, även barnsköt. Valhallavägen 18, 2 tr. Stockholm. Tel. 861 81. N. 241 13.

Bildad flicka

från gott hem, som genomgått 10 månaders kurs vid hushållsskola, önskar plats i familj som husmors hjälp och sällskap. På lön fästes mindre avseende än på vänligt bemötande. Referenser önskas och givas. Svar till "Familjemedlem 1905", Annonss-Krantz, Göteborg.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet

Ny kurs begynner i början av sept. Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Svar: Trelleborg—Sassnitz—Berlin—Frankfurt—Luzern—S:t Gotthardtunneln—Como—Milano—Florens—Genua—franska rivieran—Nizza—Lyon—Paris över Belgien och Holland—Hamburg—Köpenhamn. Uppehåll göres i de större städerna samt i Tyskland ej försumma att se Heidelberg. I Schweiz är det många härliga utflykter att göra från Luzern samt från Como till norditalienska sjöarna. Florens bör ägnas flera dagar, och både på italienska och franska rivieran är det skäl i att stanna några dagar eller veckor. Paris erbjuder ju mycket omväxling. I Belgien och Holland är det många intressanta platser, som böra ses.

Om resan skall utsträckas till Rom, bör man där ej ha för kort tid. — Angående reseruten, biljettpris m. m. får ni de bästa upplysningar genom en resebyrå.

Fågelägg.

Fråga: Idun som kan svara på allting. Jag har sedan en tid tillbaka samlat fågelägg men har ej hunnit få ihop så många än. Kan Idun vara vänlig upplysa mig om var man får köpa sådana.

En Idunläsare.

Svar: Tyvärr kunna vi ej upplysa om något ställe där fågelägg för samlingar hållas till salu. Därför är bästa utvägen att annonsera. Det är alltid någon samlare, som är villig att avyttra dubblettexemplar.

Tebrödsbageri.

Fråga: Är mycket intresserad av att sätta upp tebrödsbageri. Var, i Stockholm eller Göteborg kan man erhålla utbildning i facket?

23-åring.

Svar: Vid Stockholms stads lärlings- och yrkesskolors avdelning för husligt arbete givas kurser i bakning.

I Göteborg finnas en Hembageri- och konditoriskola vid Pusterviksgatan 9.

Rosa Blomqvist idkar vintersport.

När mamma på Nybroviken mötte sitt hjärtas idol skrudade hon sig i "förklä" och sedesamt fotsid kjol. Rosa båd' förklätt och kjolen slopat för länge sen, och det är bara idolen som ej gått ur modet än.

GUNILLA-SKOLAN, UPSALA.

Grundad 1911. GAMLA TORGET 2. Telefon 370. HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja d. 25 jan. 1928. SYKURSER i linnösöm, klädsöm och barnkläder börja d. 15 febr. 1928. Prospekt och närmare upplysningar på begäran. KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Strengnäs Husmodersskola.

23:dje arbetsåret. Husmoderskurs för bildade flickor från 25 jan.—25 maj. Grundlig undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, kläd- och linnösöm m. m. Exam. lärarinnor. Gott hem. Modern villa med badrum. Prospekt, ref. mot porto genom fru M. Braune, Strängnäs. Telef. 898.

Elsa Philips Husmodersskola,

Grundad 1908. Stockholm, Karlavägen 25, Grundad 1908. börjar ny kurs för bildade unga flickor den 28 Jan. 1928. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konditorivaror, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. Olika kurser. Exam. lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran. ELSA PHILIP, STOCKHOLM. Tel. Öst. 13 10.

Några unga bildade flickor

kun. i ofam. på egend. nära Sthlm und. erf. husmors ledn. få tillfälle lära hushåll och allt var därt. hör samt kläd- o. linnösöm såväl finare som enkl. handarb. och vävn. f. duagl. lär. God omvårdn. Prima ref. Ny kurs 20 jan.—20 maj. Närm. gm. Majorskan E. Carlquist, Järna.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

GRUNDAD ÅR 1902.

Kursen för unga bildade flickor börjar onsdagen den 25 januari 1928 kl. 12 midd. Prospekt och närmare upplysningar på begäran.

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND. Stockholm, Klarabergsgatan 42, 5 tr., hiss. Telefoner: 2035 och Norr 9302.

Innehavaren av upparbetad förderedande skola

i landsortsstad önskar ingå kompanjonskap med skicklig och erfaren lärare eller lärarinna. Ovan nämnda skola kan möjligen få övertagas. Svar till "Nitisk", Iduns exp. f. v. b.

På Torshäll, Leksand,

mottagas 1 å 2 flickor att läsa 3:dje klassens kurs med 12-årig forsterdotter. God och riklig lacto-veg. kost. God omvårdnad. Vid. medd. fr. L. Landgren, Leksand. Riks 194 eller fr. Landgren, Sthlm. Tel. 10143.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arboga:** Arboga-Posten.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Bollnäs:** Tidningen Ljusnan.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falkenberg:** Hallands Nyheter.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gävle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Halland med Halländingen.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs-Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Köping:** Bärnslagsbladet.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mjölby:** Mjölby Tidning.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Läns Tidning.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skara:** Skaraborgs Läns Tidning.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Tranås:** Tranås Tidning.
- Trälleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Ulricehamn:** Ulricehamns Tidning.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Upsala:** Tidningen Upsala.
- Vadstena:** Östgöta-Bladet.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsborgs Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Ångelholm:** Engelholms Tidning.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks Allehanda.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Ni tror inte Edra ögon

när Ni får se, huru läcker och porös tårtan blir i ugnen tack vare Ekströms Jästmjöl. Den kraftiga jäsningsförmågan, de hälsosamma beståndsdelarna och den aldrig svikande pålitligheten hos detta fina bakpulver gör det oundgängligt i varje hem.

Receptbok på läckra bakverk erhålles gratis från Örebro Kem. Tekn. Fabrik, Örebro, sedan 50 år tillverkare av

Ekströms Jästmjöl

— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

De vackra mönstren

framtråda smakfullt och diskret i den oklanderligt jämna vävnaden hos HOLMA borddukar och servietter.

HOLMA-linnet ger starkt intryck av förfining och gedigenhet. Det är en ädel kvalitetsvara, vars hållbarhet och slitstyrka är känd och erkänd.

Välj duktyget med den bestående glansen, välj

HOLMA

Duktyger, Servietter, Handdukar, Lakanslärft.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B.,
MADÄNGSHOLM & FORSSA.

... å så ett kilo JAMAICA-BANANER.

A.-B. BANAN-KOMPANIET